

V Praze dne 14. února 2024
Č. j. 2024 / 23023 / 650
Ke sp. zn. Sp/2022/117/573
Počet stran: 46

PŘÍKAZ

Česká národní banka (dále též jen „správní orgán“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a orgán dohledu nad oblastí poskytování spotřebitelských úvěrů podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), rozhodla dle ustanovení § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“) ve spojení s ustanovením § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v řízení se společností Home Credit a.s., IČO 269 78 636, Nové sady 996/25, Staré Brno, 602 00 Brno, na základě protokolu o kontrole ze dne 28.12.2021, č.j. 2021/130357/CNB/650, takto:

Společnost Home Credit a.s., IČO 269 78 636, Nové sady 996/25, Staré Brno, 602 00 Brno, se uznává vinnou, že

(i)

- a) v případě produktu **Flexibilní půjčka** v období ode dne 1.10.2020 do dne 31.1.2021 nezavedla a neudržovala přiměřená pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele zajišťující řádné poskytování spotřebitelského úvěru, když zavedla pravidla, která nestanovila povinnost dostatečně ověřit existenci a skutečnou výši příjmů a výdajů spotřebitelů;
- b) v případě produktu **Kamali úvěr** v období ode dne 1.10.2020 do dne 31.1.2021 nezavedla a neudržovala přiměřená pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele zajišťující řádné poskytování spotřebitelského úvěru, když zavedla pravidla, na jejichž základě ověřovala existenci a skutečnou výši příjmů spotřebitelů pouze u 5 % vzorku náhodně vybraných nových žadatelů o úvěr nebo v případě, kdy deklarovaná výše příjmu přesáhla stanovený limit příjmu dle věku a pohlaví a kdy tato pravidla rovněž nestanovila povinnost dostatečně ověřit existenci a skutečnou výši výdajů;

tedy porušila

ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru,

(ii)

- a) v případě produktu Flexibilní půjčka v období od 1.10.2020 do 31.1.2021 ve všech 20 případech ze vzorku ([redacted], sml. č. [redacted] ze dne 1.10.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 2.10.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 1.10.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 29.10.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 1.11.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 3.11.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 3.11.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 9.11.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 30.11.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 2.12.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 2.12.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 4.12.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 22.12.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 1.1.2021; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 3.1.2021; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 21.1.2021, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 20.1.2021; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 30.1.2021, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 30.1.2021 a [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 31.1.2021) poskytla spotřebitelské úvěry, aniž by před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru řádně posoudila úvěruschopnost jednotlivých žadatelů o úvěr na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když

- ve 12 případech ([redacted], sml. č. [redacted] ze dne 1.10.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 3.11.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 3.11.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 9.11.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 1.1.2021, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 3.1.2021, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 30.1.2021, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 31.1.2021, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 2.12.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 1.11.2020, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 30.1.2021 a [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 20.1.2021) vycházela při výpočtu maximálního limitu splátek pouze z prohlášených údajů o příjmech spotřebitele, aniž by ověřila jejich existenci a skutečnou výši;
- v 15 případech ([redacted], sml. č. [redacted] ze dne 2.10.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 1.10.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 29.10.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 3.11.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 3.11.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 9.11.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 30.11.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 2.12.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 2.12.2020; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 1.1.2021; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 3.1.2021; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 20.1.2021; [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 30.1.2021, [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 30.1.2021 a [redacted], sml. č. [redacted] ze dne 31.1.2021) zahrнула do příjmů domácnosti spotřebitele také příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by ověřila jejich existence a skutečnou výši;

- ve všech 20 případech nezjišťovala a neověřovala výši skutečných pravidelných měsíčních výdajů spotřebitele, vyjma finančních závazků;
- v případě [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.10.2020 nezahrnula do maximálního limitu splátek žadatele / domácnosti splátky kontokorentního úvěru s úvěrovým rámcem 20 000 Kč, v případě [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.10.2020 nezahrnula do maximálního limitu splátek žadatele kontokorentní úvěr s úvěrovým rámcem 12 000 Kč a úvěr na kreditní kartě s úvěrovým rámcem 55 000 Kč;

b) v případě produktu Kamali úvěr v období od 1.10.2020 do 31.1.2021 ve všech 20 případech ze vzorku ([REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 2.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 9.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 19.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.11.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 2.11.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 2.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 3.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 4.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 28.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 2.1.2021, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 2.1.2021, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 27.1.2021, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 29.1.2021, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 31.1.2021) poskytla spotřebitelské úvěry aniž by před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru řádně posoudila úvěruschopnost jednotlivých žadatelů o úvěr na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když

- ve všech 20 případech vycházela při výpočtu maximálního limitu splátek pouze z prohlášených údajů o příjmech spotřebitele, aniž by ověřila jejich existenci a skutečnou výši;
- ve 12 případech ([REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 9.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 19.10.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 2.11.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 2.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 3.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 4.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 28.12.2020, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 2.1.2021, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 31.1.2021) při výpočtu maximálního limitu splátek domácnosti do příjmů domácnosti žadatele o úvěr zahrnula příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by ověřila jejich existenci a skutečnou výši;
- ve všech 20 případech nezjišťovala a neověřovala výši jednotlivých složek skutečných pravidelných měsíčních výdajů spotřebitele, vyjma finančních závazků;
- v případě [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.12.2020 při výpočtu maximálního limitu splátek žadatele/domácnosti vycházela z neaktuálního výpisu z Nebankovního/bankovního registru klientských informací ze dne 25.8.2020;

- ve 2 případech ([REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 29.1.2021, [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 1.10.2020) nezahrnula při výpočtu maximálního limitu splátek žadatele/domácnosti výši reportovaných splátek úvěrů jiných poskytovatelů úvěrů, ačkoliv z výpisu z Nebankovního/bankovního registru klientských informací pořízeného k předchozím žádostem o úvěr byly tyto závazky/splátky patrné;
- v případě [REDACTED], sml. č. [REDACTED] ze dne 4.12.2020 nezahrnula při výpočtu maximálního limitu splátek žadatele/domácnosti v důsledku technické chyby při replikaci dat závazek plynoucích z úvěru s úvěrovým rámcem 21 000 Kč;

t e d y p o r u š i l a

ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 31.12.2023,

a d o p u s t i l a s e

- (i) přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru,
- (ii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,

z a c o ž s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 2 000 000 Kč (slovy dva miliony korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

O D Ů V O D N Ě N Í

Identifikace a charakteristika účastníka řízení

1. Společnost Home Credit a.s., IČO 269 78 636, Nové sady 996/25, Staré Brno, 602 00 Brno (dále jen „účastník řízení“), je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně pod sp. zn. B 4401 ode dne 1.10.2005.¹
2. Jediným akcionářem účastníka řízení byla do 15. února 2023 společnost Home Credit International a.s., se sídlem Evropská 2690/17, Dejvice, 160 00 Praha 6. Dne 15. února 2023 se na základě smlouvy o převodu akcií stala jediným akcionářem účastníka řízení společnost Air Bank a.s., se sídlem Evropská 2690/17, Dejvice, 160 00 Praha 6, jejímž jediným akcionářem je také společnost Home Credit International a.s. Jediným akcionářem Home Credit International a.s. je Home Credit N.V. Jediným akcionářem Home Credit N.V. je společnost Home Credit Group B.V. Společnost Home Credit Group B.V. je ovládána holdingovou společností PPF Financial Holdings a.s. (Česká republika – podíl: 91,124 %) a holdingovou společností Emma Omega Ltd (Kypr – podíl: 8,876 %). PPF Group N.V. je hlavní holdingovou společností, která zastřešuje strukturu skupiny

¹ <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=310511&typ=UPLNY>

PPF.²

3. Dne 27. dubna 2011 byla účastníku řízení v souladu se zákonem č. 370/2017 Sb., zákona o platebním styku udělena licence k činnosti platební instituce. Dne 30. listopadu 2017 byla účastníku řízení udělena licence nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru.
4. Účastník řízení je významným subjektem v oblasti poskytování nebankovních spotřebitelských úvěrů v České republice. V Indexu odpovědného úvěrování³, který zveřejňuje organizace Člověk v tísni, se účastník řízení pravidelně řadí mezi odpovědné poskytovatele nebankovních spotřebitelských úvěrů⁴. V roce 2020 dosáhl čistého obrátu ve výši 1 614 470 000 Kč, zisku po zdanění 245 201 000 Kč a objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 10 357 583 tis. Kč.⁵ V roce 2021 účastník řízení dosáhl zisku po zdanění 316 180 000 Kč a objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 11 138 112 tis. Kč.⁶ V roce 2022 účastník řízení dosáhl zisku po zdanění 235 252 000 Kč a objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 13 869 709 tis. Kč.⁷

Postup České národní banky před vydáním příkazu

5. Dne 10.3.2021 bylo účastníku řízení doručeno oznámení o zahájení kontroly č. j. 2021/024640/CNB/650, kterým byla u účastníka řízení zahájena kontrola dle ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Kontrola“). Předmětem Kontroly bylo prověření dodržování právních předpisů při výkonu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, včetně dodržování povinností týkajících se posuzování úvěruschopnosti spotřebitele při poskytování úvěrových produktů a při poskytování platebních služeb dle zákona o platebním styku, s nimiž je spojeno poskytnutí úvěru, prověření plnění povinností souvisejících s jednáním s klienty při poskytování platebních služeb dle zákona o platebním styku a dále prověření plnění povinností souvisejících s poskytováním platebních služeb prostřednictvím pověřených zástupců dle zákona o platebním styku.
6. O zjištěních, k nimž správní orgán dospěl v rámci Kontroly, byl pořízen protokol o kontrole ze dne 28.12.2021, č. j. 2021/130357/CNB/650 (dále jen „Kontrolní protokol“). Účastník řízení proti kontrolním zjištěním uplatnil námitky, které správní orgán vyřídil rozhodnutím o námitkách ze dne 11.3.2022, č. j. 2022/06829/CNB/650. Účastník řízení také předložil ve dnech 20.4.2022, 6.6.2022, 20.7.2022, 27.7.2022, 22.11.2022, 23.8.2023 a 8.12.2023 informace o přijatých a plánovaných nápravných opatření včetně harmonogramu plánovaných nápravných opatření. Tyto dokumenty jsou spolu s dalšími podklady získanými a pořízenými správním orgánem v průběhu kontroly součástí spisového materiálu pro toto správní řízení vedené pod sp. zn. Sp/2022/117/573.⁸

Skutková zjištění

7. Předmětem tohoto řízení jsou Kontrolou zjištěné nedostatky v oblasti posuzování úvěruschopnosti spotřebitele při poskytování spotřebitelských úvěrů, a to za od 1.10.2020

² Z Výroční zprávy Home Credit za rok 2022.

³ Index odpovědného úvěrování je srovnávací analýza úvěrů, kterou zveřejňuje společnost Člověk v tísni dvakrát ročně v rámci programu Dluhové poradenství. Jedná se o hodnocení produktů bank či nebankovních společností, které poskytují nezajištěné spotřebitelské úvěry a mikropůjčky a mají licenci České národní banky.

⁴ <https://www.clovekv tisni.cz/pujcka-s-neprijemnym-prekvapenim-na-konci-clovek-v-tisni-vydava-novy-index-odpovedneho-uverovani-10895gp>

⁵ Z Výroční zprávy Home Credit za rok 2020.

⁶ Z Výroční zprávy Home Credit za rok 2021.

⁷ Z Výroční zpráva Home Credit za rok 2022.

⁸ viz příloha správního spisu č.l. 1 (CD nosič)

do 31.1.2021 (dále jen „kontrolované období“).

8. Ke kontrole vybral správní orgán produkt Flexibilní půjčka a oba typy úvěrů poskytovaných pod obchodní značkou Kamali.

Flexibilní půjčka

9. Produkt Flexibilní půjčka je bezúčelový revolvingový úvěr s možností opakovaného čerpání, který je poskytován ve výši 10 000 Kč až 250 000 Kč. Úvěrový rámec každého spotřebitele účastník řízení určí na základě posouzení jeho schopnosti splácet úvěr a během trvání smluvního vztahu může úvěrový rámec snížit (až do výše aktuálně vyčerpané částky), případně zvýšit (dle dohody obsažené v úvěrových podmínkách až do výše 500 000 Kč s tím, že účastník řízení aktuálně neumožňuje navýšení nad 250 000 Kč). Zvýšení úvěrového rámce nabídne spotřebiteli⁹ účastník řízení, případně může požádat spotřebitel.
10. Spotřebitel je povinen hradit měsíční splátku v minimální dohodnuté výši (stanovená koeficientem z úvěrového rámce a splatná vždy k 20. dni v měsíci), může však splácet dle svých možností jakoukoli vyšší částku. Účastník řízení spotřebitelům nabízí bezplatný odklad splátky, a to od 15.11.2020 po každých šesti řádně uhrazených splátkách (do 15.11.2020 po každých třech řádně uhrazených splátkách)¹⁰.
11. Úvěr je poskytován bez poplatku za poskytnutí úvěru, úroková sazba je 9,88 % - 27,88 % p. a.
12. Současně s podpisem úvěrové smlouvy dochází k uzavření smlouvy o platebních službách. Na základě těchto smluv účastník řízení spotřebiteli zřídí úvěrový účet a nabídne bezplatné vydání a vedení platební karty sloužící k čerpání úvěru.
13. Pokud spotřebitel splatí úvěr do 30 dnů ode dne uzavření smlouvy o úvěru (za předpokladu odstoupení od smlouvy do 14 dnů od jejího uzavření, případně vypovězení smlouvy s jednoměsíční výpovědní lhůtou), je úvěr poskytnut bezplatně, tedy bez poplatku a s úrokovou sazbou 0 %.

Kamali úvěr

14. Kamali úvěr je hotovostní, bezúčelový a nezajištěný úvěr, poskytovaný ve výši od 1 000 Kč do 20 000 Kč (v případě stávajícího klienta s několika splacenými úvěry až do výše 30 000 Kč). Účastník řízení produkt nabízí ve dvou variantách.

Kamali úvěr 30D

15. První variantou je úvěr ve výši od 1 000 Kč do 30 000 Kč se splatností 30 dnů. Poplatek za poskytnutí úvěru je 33 Kč za každých půjčených 1 000 Kč, úroková sazba je 0 % p. a. Spotřebitel může po dobu trvání úvěrové smlouvy až devětkrát využít tzv. desetiprocentního odkladu splátky o 30 dní. Tímto způsobem lze tedy úvěr rozložit až do 10 splátek, přičemž vždy musí být zaplacen alespoň 10 % poskytnuté jistiny. Za takový odklad společnost spotřebiteli účtuje poplatek ve výši 49 Kč za každých půjčených 1 000 Kč. Dále má spotřebitel možnost tzv. korunového odkladu, kterým si dobu splatnosti úvěru prodlouží o 30 dnů, přičemž musí zaplatit alespoň 1 Kč. Korunový odklad se dá v průběhu trvání úvěrové smlouvy použít dvakrát, zpoplatněn je částkou 99 Kč za každých půjčených 1 000 Kč.

⁹ Pojmy „spotřebitel“, „žadatel o úvěr“, „žadatel“, „klient“ a „uživatel“ jsou dále v tomto příkazu používány zaměnitelně.

¹⁰ Přijato ČNB dne 16.6.2021 pod č. j. 2021/061238/CNB/650 (soubor *dodání_podkladu.pdf*).

Kamali úvěr 24M

16. Druhou variantou je úvěr ve výši od 1 000 Kč do 30 000 Kč s dobou splatnosti 24 měsíců. Poplatek za poskytnutí úvěru je 33 Kč za každých půjčených 1 000 Kč, nenulová úroková sazba je stanovena pouze pro druhé až osmého měsíční období trvání smlouvy, a to odlišně pro každé jedno z těchto období. Výše úroku je 49 Kč za každých půjčených 1 000 Kč, maximální hodnota úrokové sazby je 83,29 % p. a. U tohoto produktu může spotřebitel využít korunového odkladu, kterým si dobu splatnosti jedné splátky prodlouží o 30 dnů, přičemž musí zaplatit alespoň 1 Kč. Korunový odklad lze v průběhu trvání úvěrové smlouvy použít dvakrát, zpoplatněn je částkou 99 Kč za každých půjčených 1 000 Kč.
17. V případě, že spotřebitel splatí první Kamali úvěr do 14 dní, neplatí žádné poplatky (s výjimkou poplatků za případně sjednané doplňkové služby a ověřovacího poplatku 1 Kč, pokud si tuto možnost ověření dle AML zákona zvolil), úroková sazba je 0 %, poplatek za poskytnutí úvěru je 0 Kč a RPSN je 0 %.

(A)

Flexibilní půjčka

a) Postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele – výrok i. a)

18. Za účelem zjištění, zda činnost účastníka řízení vyhovuje právní úpravě, se správní orgán komplexně zabýval systémovým nastavením poskytování spotřebitelských úvěrů účastníkem řízení.
19. Za klíčové v posuzování úvěruschopnosti spotřebitele účastník řízení považuje řízení rizik, na kterém pracovní tým účastníka řízení spolupracuje „v rámci skupiny PPF v České republice i v rámci skupiny Home Credit“. ¹¹ Účastník řízení předložil celkem tři vnitřní předpisy ^{12,13} – ve dvou verzích předpis upravující tzv. KO kritéria *Minimální požadavky na nastavení tvrdých kontrol*, *Ověření bonity klienta* a *Pravidla systému řízení rizik*. Nad rámec shora uvedených tří vnitřních předpisů upravují postupy účastníka řízení ještě některé další vnitřní předpisy - postupy při posouzení bonity, tj. schopnosti spotřebitele splácet úvěr.
20. Schvalovací a kontraktační proces uplatňovaný při posuzování žádosti o Flexibilní půjčku je rozdělen do následujících základních částí:
 - automatický pre-scoring,
 - automatický hlavní scoring,
 - případné (nikoli povinné) manuální posouzení žádosti a
 - manuální finalizace smluvního procesu.
21. Výsledkem automatického posouzení žádosti (automatického pre-scoringu a automatického hlavního scoringu) může být:

¹¹ Přijato ČNB dne 13.4.2021, evidováno pod č. j. 2021/084929/CNB/650, snímek č. 14 (soubor 2021_04_14_CNB_prezentace.pptx).

¹² Přijato ČNB dne 1.4.2021 pod č. j. 2021/036316/CNB/650 (soubor Priloha_c._8a_-_Pravidla_systemu_rizeni_rizik.pdf), pod č. j.

2021/036311/CNB/650 (soubory Priloha_c._8b__Minimalni_pozadavky_na_nastaveni_tvrдых_kontrol_01072019.pdf,

Priloha_c._8c__Minimalni_pozadavky_na_nastaveni_tvrдых_kontrol_01032021.pdf Priloha_c._8d__Overeni_bonity_klienta_01082019.pdf).

¹³ Účastník řízení k této skutečnosti uvedl: „účastník řízení v rámci reakce na výzvu doložil pouze předpisy, které se týkají samotného procesu posuzování úvěruschopnosti žadatele, tj. procesu hodnocení údajů žadatele pro rozhodnutí o schválení či zamítnutí žádosti (případně procesu posuzování úvěruschopnosti v průběhu trvání smluvního vztahu). Další později doložené předpisy již účastník řízení považoval za předpisy přesahující definici požadavku (např. předpisy upravující provádění úprav schvalovacího systému či řízení rizika obchodních míst).“

Přijato ČNB dne 1.6.2021 pod č. j. 2021/056387/CNB/650,

(soubor Postup_pri_podani_zadosti_a_posuzovani_uveruschnosti_TRACK_CHANGES.doc).

- schválení žádosti,
 - zamítnutí žádosti,
 - nabídka alternativního produktu (platí: „Pokud byla žádost o poskytnutí žadatelem preferovaného produktu s preferovanými parametry (...) zamítnuta z důvodů, které je možné ovlivnit úpravou parametrů (...), budou hledány možnosti alternativních nabídek. (...) Jestliže žadatel přijme některou z alternativních nabídek, pokračuje se ve schvalovacím procesu dále.“¹⁴), anebo
 - přefazování do manuálního posouzení žádosti, k němuž dochází jen v některých případech.
22. U Flexibilní půjčky je automaticky zamítáno 60 % žádostí, ze zbytku je 50 % schváleno automaticky, ostatní žádosti jsou posuzovány manuálně. Celkový podíl manuálního posouzení všech obdržených žádostí o úvěr je tedy cca 20 %.¹⁵
23. Jediným schvalovacím systémem, resp. jediným decision enginem účastníka řízení je FICO Blaze¹⁶. Na základě dat zadaných žadatelem dochází v tomto systému k automatizovanému výběru příslušných scoringových modulů¹⁷, které budou pro posouzení žádosti daného žadatele o úvěr použity a také k určení konkrétní sady kontrol, jež bude pro danou žádost o úvěr vzhledem k typu produktu a konkrétnímu žadateli (resp. jím zadaným údajům) využita.¹⁸
24. Každý jednotlivý modul sleduje určitou sadu prediktorů, čímž dochází k zohlednění typu produktu (Flexibilní půjčka), distribučního kanálu, typu/statusu klienta, požadované výše úvěru a dalších informací vyplývajících z údajů, které uvedl žadatel o úvěr. Každý prediktor je ohodnocen a započten do celkového scoringu. U každého ze shora uvedených modulů tak dochází k výpočtu score klienta, přičemž u každého modulu je stanoven koeficient pro váhu daného score v modulárním scoringu. Následně tak dochází k určení celkového score klienta. Poté, co dojde k ohodnocení klienta ve shora uvedených modulech, dochází k výpočtu poměru z jednotlivých score, a tak k výpočtu konečného výsledku score v hodnotě 0 až 1, které představuje Risk score klienta. Tato výsledná hodnota score je tedy fakticky statistickým ohodnocením bonity žadatele.
25. Na základě nízkého score může být žádost o úvěr zamítnuta: „Pokud má žadatel horší score, než je cut-off, je zamítnut. Mezní hodnota je volena tak, aby neumožnila schválení žádosti žadatelů, u kterých je příliš vysoké riziko, že nebudou schopni splácet své závazky.“¹⁹
26. Výpočet risk score tedy vychází z provedeného scoringu a je založen „na odhadu pravděpodobnosti prodloužení se splácením (detailně viz metodický pokyn „Vývoj a monitoring scoringových modelů“).“²⁰
27. Více o jednotlivých fázích procesu a výpočtu risk score viz kapitola 2.2.2.1 a 2.2.2.2 Kontrolního protokolu.
28. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení data deklarovaná žadatelem v žádosti o úvěr využívá za účelem nepravidelného srovnání příjmů a výdajů portfolia klientů v rámci řízení

¹⁴ Přijato ČNB dne 1.4.2021 pod č. j. 2021/036316/CNB/650 (soubor *Priloha_c_8a_-_Pravidla_systemu_rizeni_rizik.pdf*).

¹⁵ Přijato ČNB dne 13.4.2021, evidováno pod č. j. 2021/084929/CNB/650, snímek č. 23, (soubor *2021_04_14_CNB_prezentace.pptx*).

¹⁶ schvalovací systém (decision engine) pro všechny úvěrové žádosti z jiných systémů účastníka řízení.

¹⁷ Jedná se o moduly Demografický scoring, Behaviorální scoring, vyhodnocování tzv. Telco score a NRKI scoring.

¹⁸ Veškeré změny nastavení schvalovacích strategií jsou předmětem pravidelného měsíčního reportu pro Výbor pro řízení rizik, který je pravidelně vyhodnocuje a zadává podněty k jejich změně s ohledem na řízení rizik účastníka řízení. Přijato ČNB dne 13.4.2021, evidováno pod č. j. 2021/084929/CNB/650 (soubor *2021_04_14_CNB_prezentace.pptx*, snímek 22).

¹⁹ Přijato ČNB dne 1.4.2021 pod č. j. 2021/036316/CNB/650 (soubor *Priloha_c_8a_-_Pravidla_systemu_rizeni_rizik.pdf*). Přijato ČNB dne 3.6.2021 pod č. j. 2021/057237/CNB/650 (soubor *cut_off_hodnoty.pdf*).

²⁰ Přijato ČNB dne 1.4.2021 pod č. j. 2021/036316/CNB/650 (soubor *Priloha_c_8a_-_Pravidla_systemu_rizeni_rizik.pdf*).

rizik. Účastník řízení využívá tato data ze žádosti o úvěr pro detekci rizika (ne)schopnosti spotřebitele/žadatele splácet úvěr v rámci řízení rizik, kdy výsledkem této detekce je určitý „warning“. Účastník řízení též data ze žádosti vyhodnocuje na základě začlenění těchto dat do všech dostupných agregovaných dat o klientském portfoliu.

29. Účastník řízení k tomuto začlenění používá scoring, který nastavil s ohledem na řízení rizik, a to na základě dostupných údajů o aktuálním stavu na trhu. Cílem účastníka řízení je tak prostřednictvím risk score odhadnout pravděpodobnost prodlení klienta se splácením²¹.
30. **Z uvedeného důvodu účastník řízení u každého jednotlivého žadatele neověřuje jeho konkrétní výši příjmů a výdajů prostřednictvím vyžádání a kontroly písemných či jiných podkladů. Toto ověření je u příjmů provedeno pouze v případě, že je na základě vyhodnocení všech získaných údajů nezbytné pro rozhodnutí o tom, zda žadatel o úvěr bude schopen hradit svůj závazek. U výdajů pak účastník řízení vychází z presumpce, že jejich konkrétní výši nelze u každého žadatele spolehlivě ověřit.**

Výpočet maximálního limitu splátek

31. Prostřednictvím maximálního limitu splátek (dále jen „MLS“) účastník řízení vypočte, zda měsíční příjmy a výdaje žadatele umožňují splácet částku odpovídající splátce úvěru dle aktuálně posuzované žádosti. MLS je vypočítáván automaticky vždy jak na žadatele, tak i na domácnost žadatele. Tyto dva výpočty se porovnají a využije se ten MLS, který je nižší.

MLS žadatele

32. MLS žadatele (v systému Homer „klienta“²²) je určen jako:
- příjem deklarovaný spotřebitelem v žádosti o úvěr, případně příjem zjištěný později v průběhu schvalovacího procesu²³, přičemž dochází k redukci (snížení) příjmu, která se počítá při dosažení důchodového věku 65 let - při příjmu do 12 000 Kč se příjem neredukuje, pokud je příjem do 20 000 Kč, redukuje se o 14 %, pokud je příjem do 30 000 Kč, redukuje se o 36 %²⁴, pokud je nad 30 000 Kč, redukuje se o 47 % s tím, že maximální výše redukovaného příjmu je 29 500 Kč, *minus*
 - životní minimum²⁵ žadatele (dospělého člena domácnosti) *minus*
 - životní minimum vyživovaných dětí, jejichž počet žadatel deklaroval v žádosti o úvěr, které je ponížené způsobem uvedeným pod příkladem výpočtu níže *minus*
 - splátky z úvěrů poskytnutých účastníkem řízení vč. splátky úvěru, o který žadatel žádá, a to v aktuální výši těchto splátek (tedy nikoli ve výši reportované do Nebankovního/bankovního registru klientských informací (dále jen „NRKI/BRKI“), ale ve výši právě evidované účastníkem řízení) *minus*
 - splátky ze stávajících úvěrů dle NRKI/BRKI²⁶, kdy účastník řízení zohledňuje veškeré aktivní smlouvy uvedené ve výpisu z NRKI/BRKI
 - v případě, že se jedná o úvěr na bydlení, u něhož je žadatel spoludlužník, jsou splátky těchto úvěrů zohledněny do MLS s váhou 2 % z pravidelné měsíční splátky.

MLS domácnosti

33. MLS domácnosti je určen jako:

²¹ Viz i „Společnost využívá scoringové modely založené na odhadu pravděpodobnosti prodlení se splácením“, přijato ČNB dne 1.4.2021 pod č.j. 2021/036316/CNB/650 (soubor Priloha_c_8a_-_Pravidla_systemu_rizeni_rizik.pdf).

²² Systém Homer je systém účastníka řízení pro zpracování mimo jiné produktu Flexibilní půjčka.

²³ V případě příjmu zjištěného později v průběhu schvalovacího procesu dochází k opětovnému výpočtu MLS.

²⁴ Přijato ČNB dne 16.6.2021 pod č. j. 2021/061238/CNB/650 (soubor Postup_pri_podani_zadosti_a_posuzovani_uveruschopnosti_CNB_04_KOMENTARE_ZAPIS.docx).

²⁵ Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ S výjimkou úvěrů na bydlení.

- příjem žadatele, u něhož je uplatněna redukce při dosažení důchodového věku 65 let stejně jako v případě MLS žadatele *plus*
 - příjem ostatních členů domácnosti (účastník řízení se v žádosti o úvěr dotazuje na rodinný stav) *minus*
 - vyšší z těchto dvou hodnot:
 - celkové pravidelné měsíční výdaje domácnosti, což je údaj deklarovaný žadatelem v žádosti o úvěr obsahující součet výdajů domácnosti na bydlení, splátek žadatele a ostatních členů domácnosti, a dalších pravidelných nákladů²⁷ spojených se zdravotní péčí, cestováním do zaměstnání atd.
 - minimální uvěřitelné výdaje domácnosti, což jsou normativy stanovené účastníkem řízení, plus splátky úvěrů jiným společnostem z NRKI/BRKI, splátky stávajících úvěrů u účastníka řízení a výše splátky schvalovaného úvěru.
34. Dle vnitřního předpisu Ověření bonity klienta²⁸ platí: „*Pro případy, kdy je příjem uvedený na žádosti nižší než příjem doložený dokladem o příjmu od klienta nebo zjištěný při verifikaci, se využívá minimální potřebný příjem klienta. Tj. hodnota ověřeného minimálního příjmu, který klient potřebuje, aby si podle zásad výpočtu úvěruschopnosti dle tohoto dokumentu mohl dovolit úvěr bezpečně splácet.*“ Verifikací je myšleno telefonické ověření údajů o příjmech telefonátem zaměstnavateli žadatele.
35. V případě, že je příjem ověřený v dokladu nebo verifikací nižší než příjem uvedený v žádosti, do výpočtu MLS vstupuje výše ověřeného příjmu, tedy pracovník účastníka řízení zapíše ověřený příjem do příslušného pole v Systému pro řízení vztahu s klienty (dále jen „CRM“)²⁹ a tento ověřený příjem je pracovníkem účastníka řízení ručně porovnáván s hodnotou minimálního potřebného příjmu (ta je pracovníkovi zobrazena automaticky v CRM, tedy pracovník tuto hodnotu nevypočítává). V případě, že je ověřený příjem nižší než hodnota potřebného minimálního příjmu, žádost je zamítnuta nebo dochází k nabídce alternativního produktu. Pokud je ověřený příjem vyšší než potřebný minimální příjem, žádost je schválena, resp. schvalovací proces pokračuje.
36. V případě, že je příjem ověřený v dokladu nebo verifikací vyšší než příjem uvedený v žádosti, pro další posouzení žádosti je nadále využíván klientem původně uvedený nižší příjem, tedy pracovník příjem ručně neupravuje.
37. Ve všech případech dále systém účastníka řízení vypočítává částku maximálních možných výdajů domácnosti. Tuto hraniční hodnotu porovnává s žadatelem deklarovanými výdaji tak, aby zjistila, zda jsou tyto pro schválení žádosti o úvěr přijatelné. Pokud žadatel deklaruje částku vyšší, dochází k zamítnutí žádosti o úvěr. Částka maximálních možných výdajů domácnosti je určena součtem níže uvedených částek, které vstupují do výpočtu MLS.
38. Výdaje deklarované žadatelem jsou v MLS domácnosti vždy porovnávány s částkou minimálních uvěřitelných výdajů domácnosti vypočtenou účastníkem řízení. Účastník řízení³⁰ k tomu mimo jiné uvedl: „*S ohledem na skutečnost, že výdaje klienta nelze reálně 100 % ověřit, ve výpočtu MLSu vždy používáme vyšší z výše uvedených hodnot.*“
39. Normativní náklady na bydlení účastník řízení stanovil tak, že porovnal výdaje na bydlení deklarované 1 970 žadateli v období od 28.2.2020 do 15.3.2020³¹ s tzv. normativy MPSV, které jsou určeny pro počet osob v domácnosti a danou velikost obce.

²⁷ Pojmy „náklady“ a „výdaje“ jsou v tomto příkazu používány zaměnitelně.

²⁸ Přijato ČNB dne 1.4.2021 pod č. j. 2021/036311/CNB/650 (soubor *Priloha_c_8d_-_Overeni_bonity_klienta_01082019.pdf*).

²⁹ Systém pro řízení vztahu s klienty (*customer relationship management*)

³⁰ Přijato ČNB dne 13.4.2021, evidováno pod č. j. 2021/084929/CNB/650, snímek č. 47 a 48 (soubor *2021_04_14_CNB_prezentace.pptx*).

³¹ Tyto údaje byly v období od 16.3.2020 do 10.4.2020 ověřeny na obdobně velkém vzorku dat, s cílem zvýšit vypovídací hodnotu modelu. Výsledné hodnoty byly rovněž porovnány se stejnými údaji získanými ze skupiny PPF v České republice.

40. Ze shora uvedených skutečností tedy vyplývá, že účastník řízení:

- využívá jako maximální limit splátek (MLS) ten, který vyjde z porovnání MLS žadatele a MLS domácnosti jako nižší,
- při stanovení MLS (u obou typů) vychází z příjmů, které žadatel deklaroval v žádosti o úvěr, ledaže došlo k manuálnímu posouzení žádosti, při němž bylo vyžádáno potvrzení o příjmu nebo došlo k telefonické verifikaci příjmu u zaměstnavatele a tímto způsobem byl zjištěn nižší než původní deklarovaný příjem,
- u MLS domácnosti vychází i z příjmu ostatních členů domácnosti, které žadatel deklaroval v žádosti o úvěr,
- co se týče výdajů, při výpočtu MLS fakticky dochází k součtu:
 - v případě MLS žadatele i domácnosti výše splátek³²,
 - v případě MLS žadatele i domácnosti životních minim dospělých členů domácnosti a případně vyživovaných osob v domácnosti (v případě MLS žadatele dochází u vyživovaných osob k ponížení částky životního minima), a
 - v případě MLS domácnosti též normativních nákladů na bydlení, které účastník řízení určil při výpočtu demografického scoringu,³³

přičemž v rámci výpočtu MLS žadatele se výdaje započtou způsobem uvedeným shora. U MLS domácnosti se výdaje, které žadatel deklaroval jako průměrné měsíční výdaje domácnosti, porovnají s výdaji, které byly vypočteny shora uvedeným způsobem v rámci výpočtu MLS domácnosti, přičemž se vždy uplatní ty výdaje, které jsou vyšší.

Určení splátek stávajících závazků žadatele pro výpočet MLS

41. Účastník řízení prováděl ověření stávajících závazků žadatele o úvěr u jiných poskytovatelů spotřebitelských úvěrů formou dotazu do NRKI/BRKI dle následujících schémat.
42. Při stanovení výše splátek úvěru poskytnutých účastníkem řízení z důvodů jejich zahrnutí do MLS, nevychází účastník řízení z údajů reportovaných do NRKI/BRKI, ale z hodnot uvedených v interních systémech účastníka řízení.³⁴
43. Z informací předložených účastníkem řízení³⁵ vyplynulo, že v období od 28.11.2019 do 14.10.2020 postupoval při určení splátek závazků pro výpočet MLS v rámci nastavení FICO Blaze následovně. U závazků z NRKI/BRKI, a to konkrétně u revolvingových produktů a kreditních karet, tj. nesplátkových kreditních karet označených „*NrkiData cards*“ používal pro výpočet MLS v případě, že výše splátky nebyla známá („*MonthlyInstalmentAmount*“ nebyla do NRKI/BRKI reportována), splátku odpovídající součinu 0,04 a „*residual amount Principal*“, tj. vyčerpané částky úvěru. Pokud však u těchto produktů poskytnutých jinými poskytovateli k čerpání nedošlo, započítával účastník řízení do výpočtu MLS splátku ve výši 0 Kč.
44. Účastník řízení měl však v tomto období u revolvingových produktů a nesplátkových kreditních karet označených *NrkiData cards* poskytnutých jím samotným nastaven jiný postup. V případech, kdy výše splátky nebyla známa, účastník řízení započítal částku odpovídající součinu 0,04 a „*creditLimit*“ (úvěrového rámce), a to v případech, že úvěr byl

³² Jde o součet splátek stávajících úvěrů spotřebitele z NRKI/BRKI a splátky úvěrů u účastníka řízení.

³³ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075942/CNB/650 (soubor *Priloha_c._73_-_odpovedi_k_casti_2_vyzvy_c._6_.pdf*).

³⁴ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor

Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._15.pdf a soubor

screenshot_techickeho_kodu_splatky_kontrolovane_osoby_homer.pdf)

³⁵ Přijato ČNB dne 2.11.2021 pod č. j. 2021/111880/CNB/650, (soubor *odpoved_na_vyzvu_c._16.pdf*).

čerpán. U nečerpaných úvěrů započítával účastník řízení do výpočtu MLS částku splátky ve výši $0,02 \times \text{“creditLimit”}$ (úvěrový rámec).

45. Účastník řízení dne 15. 10. 2020 sjednotil způsob výpočtu splátky započítávané do MLS pro revolvingové úvěry a nesplátkové kreditní karty poskytnuté jinými poskytovateli a pro tytéž produkty poskytované jím samotným, čímž výše uvedenou chybu, tj. započítávání splátky ve výši 0 Kč u nečerpaných revolvingových úvěrů a nesplátkových karet, napravil. V systému FICO Blaze upravil datovou větu, v tom smyslu, že pro čerpané úvěry (reportovaná pohledávka vyšší než 50 Kč) jsou do MLS započítávány splátky ve výši odpovídající součinu 0,04 a „*creditLimit*“ (úvěrového rámce). Ke stejnému datu došlo také k doplnění nastavení FICO Blaze v tom smyslu, že v případě nečerpaných revolvingových úvěrů a nesplátkových karet (s reportovanou pohledávkou nižší než 50 Kč) využívá účastník řízení pro výpočet MLS splátku ve výši „ $0,02 \times \text{it.creditLimit}$ “, tj. 2 % z výše úvěrového rámce reportovaného do NRKI/BRKI.
46. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení v období od 28.11.2019 do 14.10.2020 nezahrnoval do MLS žadatele i MLS domácnosti splátky nečerpaných revolvingových produktů a nesplátkových kreditních karet z NRKI/BRKI v důsledku neúplného zadání vyhledávacích parametrů výpočtu ve FICO Blaze u tohoto typu úvěrů.
47. U nesplátkových úvěrů označených *NrkiData noInstalment* (kontokorentní úvěry a povolené/nepovolené debety na platebním účtu) počítal do MLS částku, která byla reportovaná do NRKI/BRKI za poslední měsíc (položka „*utilization1MAgo*“). Správní orgán nicméně zjistil, že v případech, kdy čerpání nesplátkových úvěrů nebylo za poslední měsíc reportované (položka „*utilization1MAgo*“ ve výpisu z NRKI/BRKI chybí)³⁶, účastník řízení do MLS započítával nulovou výši splátky³⁷. Tato chyba byla v nastavení FICO Blaze až do 2.12.2020.
48. Z informací předložených účastníkem řízení^{38,39} vyplynulo, že produkt evidovaný v NRKI/BRKI jako kreditní karta splátková nemusí mít vždy uvedenou pravidelnou výši splátky. V tomto případě je pro potřeby výpočtu MLS zahrnuta výše splátky v logice kreditní karty nesplátkové.
49. Více je k problematice výpočtu MLS uvedeno v kapitole 2.2.2.3 a 2.2.3 kontrolního protokolu.
50. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení v období od 28.11.2019 do 2.12.2020 nezahrnoval do MLS žadatele i MLS domácnosti nesplátkové úvěry z NRKI/BRKI, u kterých chyběla položka „*utilization1MAgo*“, a to v důsledku neúplného nastavení vyhledávacích parametrů výpočtu ve FICO Blaze u tohoto typu úvěrů.

Ověření příjmů žadatele

51. Pracovník účastníka řízení může být dle pokynů zobrazených v systému Homer povinen prověřit výši příjmů žadatele prostřednictvím potvrzení o příjmech a/nebo prostřednictvím telefonátu se zaměstnavatelem žadatele. Tímto způsobem může zjistit jinou výši příjmů, než jakou žadatel původně deklaroval.
52. Rozhodování o případech, kdy bude požadována verifikace příjmů je v kompetenci divize Risk, Collections a CRM, tedy pracovníků účastníka řízení zodpovědných za řízení rizik.

³⁶ K tomu může dojít z důvodu pozdní aktualizace dat reportovaných do NRKI/BRKI, či např. v důsledku chyby v reportingu a neakceptování reportovaných dat ze strany registru

³⁷ Přijato ČNB dne 8.11.2021 pod č. j. 2021/114071/CNB/650, (soubor

Postupy_posuzovani_uveruschnosti_Kamali_rev_HC_rev_CNB_rev2_HC_rev2_CNB_rev3_HC.doc).

³⁸ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č. j. 2021/102226/CNB/650 (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_13.pdf*).

³⁹ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_15.pdf*).

53. Jak účastník řízení uvedl⁴⁰ „u všech schválených smluv jsou využity pro ověření alespoň dva pilíře“:

Pilíř 1	Čestné prohlášení klienta
Pilíř +1	Historické splácení stávajících klientů (pouze stávající klienti)
Pilíř +4 - 1	Potvrzení o výši příjmů na základě riskového scoringu
Pilíř +4 - 2	Potvrzení o výši příjmů pro vyšší úvěry
Pilíř +4 - 3	Ověření příjmu na základě výpisu z účtu, který jsme od žadatele obdrželi v rámci AML kontroly pro úvěry sjednáváné prostředky komunikace na dálku
Pilíř +4 - 4	Ověření příjmu na základě vyhodnocení „lži score“ klienta“

54. Více k problematice ověřování příjmů je uvedeno v kapitole 2.2.3.4 kontrolního protokolu.

55. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení stanovuje příjmy žadatele na základě nejméně dvou „pilířů“. Jedním z nich, který je požadován vždy, je čestné prohlášení žadatele o tom, že jím uvedené údaje o výši příjmu jsou správné. Druhým z „pilířů“ může být „historické splácení stávajících klientů“, potvrzení o výši příjmu na základě riskového scoringu (spuštění warningu), potvrzení o výši příjmu pro vyšší úvěry (limit 150 000 Kč), ověření příjmu na základě výpisu z účtu, který byl požadován z důvodu AML kontroly (pouze u úvěrů sjednaných prostředky komunikace na dálku) nebo ověření příjmů na základě vyhodnocení „lži score“ (spuštění warningu). Účastník řízení nad rámec těchto pilířů vyžaduje verifikaci příjmu na základě kvality prodejního místa (spuštění warningu) nebo výše CB score (NRKI scoring) vyšší než 0,94 (spuštění warningu).

56. **Účastník řízení tedy v případech, kdy má k dispozici čestné prohlášení žadatele a zároveň není splněna některá z podmínek pro doložení příjmu, nepožaduje od žadatelů o Flexibilní půjčku doložení jejich příjmu a vychází z hodnoty příjmu deklarovaného v úvěrové žádosti. Nadto do příjmů domácnosti žadatele o úvěr zahrnuje účastník řízení i deklarované příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by byla ověřena jejich existence a skutečná výše.**

Ověření výdajů žadatele

57. Žadatelé jsou v žádosti o úvěr dotazováni na celkovou částku výdajů domácnosti, do nichž jsou zahrnovány i splátky stávajících závazků žadatele i ostatních členů domácnosti. Žadatelé tedy nejsou dotazováni na jejich osobní výdaje (ve smyslu výdajů na jednotlivce), ale na výdaje domácnosti, a to z důvodu vstupních údajů, jež vstupují do výpočtu MLS. V rámci výpočtu MLS žadatele se na straně výdajů a závazků započítávají toliko částky životního minima (žadatele a vyživovaných dětí, s ponížením těchto částek) a splátky žadatele (s výjimkou splátek úvěrů na bydlení). V rámci výpočtu MLS domácnosti se buď uplatní výdaje deklarované žadatelem anebo výdaje, jejichž výši stanovil účastník řízení pevně daným výpočtem (s výjimkou výše závazků, viz „*Splátky jiným společnostem z NRKI mimo HC*“, „*Splátky v HC*“ a „*Výše splátky schváleného úvěru*“ ve výpočtu MLS výše, jejichž výše se různí.)

58. Jak dále sdělil účastník řízení, výdaje žadatele není možné dostatečně ověřit, proto se pracovníci účastníka řízení při případném manuálním posouzení žádosti soustředí na ověření částky maximálních výdajů domácnosti, kterou nesmí výše výdajů deklarovaná žadatelem přesáhnout a pochopení žadatele, co vše má být do deklarovaných výdajů zahrnuto, a to prostřednictvím telefonátu s žadatelem⁴¹. Telefonický hovor s žadatelem je typicky vyžadován v případě výrazného nesouladu částky výdajů jím deklarované

⁴⁰ Přijato ČNB dne 13. 4. 2021, evidováno ČNB pod č. j. 2021/084929/CNB/650 (snímek č. 50, soubor 2021_04_14_CNB_prezentace.pptx).

⁴¹ Tj. telefonické ověření výdajů, ke kterému nedochází na oddělení Kompletace.

a částky zjištěné jiným způsobem. Jedná se např. o situaci, kterou účastník řízení hodnotí jako „warning“ č. 38 (*Nestandardní data v žádosti*), kdy žadatel uvede celkové výdaje domácnosti nižší, než je výše splátek uvedená v úvěrovém registru NRKI/BRKI. V takovém případě „*dochází k upřesnění výše výdajů prostřednictvím telefonického hovoru se žadatelem, v rámci kterého je žadateli znovu vysvětleno, co musí být do výdajů domácnosti zahrnuto*“⁴².

59. Jak vyplývá z metodiky⁴³ účastníka řízení, která je platná pro telefonické sjednávání úvěrů, do výdajů účastník řízení nezahrnuje všechny výdaje, které proto dále nevstupují do výpočtu MLS:

Obrázek: Výňatek z metodiky účastníka řízení **MLS**

Nepatří tam (slouží pouze pro naši informaci a nesmíme sdělovat klientovi):

- **co do výdajů nepatří:** telefon, internet, televize, cvičení, kadeřnice, kosmetika, nehty, spoření, pojistky... - > cokoliv, co klient může jednoduše vypovědět/přestat platit

Pokud klient zmíní ve výčtu jeden z těchto výdajů, nesmíme jej upozornit, že to do výdajů nepočítáme, pouze znovu zopakujeme větu: Měsíční výdaje za celou domácnost“, bydlení, jídlo, zdravotní péči, splátky (všechny splátky včetně HC, i hypotéka) cestovné do zaměstnání.

60. Shora uvedený postup ale platí i pro další způsoby sjednání Flexibilní půjčky. Účastník řízení doplnil⁴⁴: „(...) operátor tyto typy výdajů aktivně nekomunikuje a žádá žadatele opakovaně o vyčíslení pravidelných výdajů. Ve velké většině případů tak žadatel sdělí výši výdajů včetně těchto zbytných a snadno redukovatelných nákladových typů.“
61. Co se týče ověřování výdajů žadatele, požadavek na předložení výpisu z účtu za účelem ověření výdajů žadatele není předmětem žádného „warningu“, resp. výstupu z automatického posouzení žádosti. V některých případech může mít ale účastník řízení k dispozici výpis účtu z důvodu požadavku na ověření příjmu (příjem může být ověřen mj. prostřednictvím výpisu z účtu za poslední měsíc) anebo z titulu „AML kontroly“, tedy z důvodu prevence legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Pro tyto účely vyžaduje účastník řízení výpis minimálně v rozsahu první strany výpisu (dle vnitřního předpisu *Ověření bonity klienta*⁴⁵ platí, že vždy „musí být doložena stránka s hlavičkou (...)“, přičemž „VBÚ musí být aktuální, tj. za poslední měsíc“. Účastník řízení za tímto účelem může disponovat i výpisem v jeho plném rozsahu a následně může provést kontrolu příchozích a odchozích plateb. Tuto kontrolu může účastník řízení provést při manuálním posouzení žádosti anebo při finalizaci kontraktačního procesu.
62. Z výše uvedeného vyplývá, že žadatelé jsou v žádosti o úvěr dotazováni na celkovou částku výdajů domácnosti, do nichž jsou zahrnovány i splátky stávajících dluhů žadatele i ostatních členů domácnosti. Žadatelé tedy nejsou dotazováni na jejich osobní výdaje (ve smyslu výdajů na jednotlivce), ale na výdaje domácnosti, a to z důvodu vstupních údajů do výpočtu MLS.
63. Účastník řízení vychází z presumpce, že výdaje žadatele není možné dostatečně ověřit, proto se jeho pracovníci při případném manuálním posouzení žádosti dotazují na celkovou výši výdajů domácnosti deklarovaných žadatelem, které nesmí překročit částku maximálních možných výdajů domácnosti, a to prostřednictvím telefonátu s žadatelem. Telefonický hovor s žadatelem je typicky vyžadován v případě výrazného

⁴² Přijato ČNB dne 23.4.2021 pod č. j. 2021/043615/CNB/650 (soubor *Principy_vyzadovani_konkretni_formy_overni_prijmu.pdf*).

⁴³ Přijato ČNB dne 29.4.2021 pod č. j. 2021/045480/CNB/650 (soubor *MLS_20200117.pdf*).

⁴⁴ Přijato ČNB dne 16.6.2021 pod č. j. 2021/061238/CNB/650 (soubor *Postup_pri_podani_zadosti_a_posuzovani_uveruschnosti_CNB_05_vcetne_komentaru_ZAPIS.doc*).

⁴⁵ Přijato ČNB dne 1. 4.2021 pod č. j. 2021/036311/CNB/650 (soubor *Priloha_c_8d_-_Overeni_bonity_klienta_01082019.pdf*)

nesouladu částky výdajů jím deklarované a částky zjištěné jiným způsobem. Rovněž platí, že požadavek na předložení výpisu z účtu za účelem ověření výdajů žadatele není předmětem žádného warningu, resp. výstupu z automatického posouzení žádosti. V některých případech může ale účastník řízení mít k dispozici výpis z účtu, a to u žádostí automaticky i manuálně posouzených (např. z důvodu požadavku na ověření výše příjmu). Účastník řízení tedy může v těchto případech provést kontrolu příchozích a odchozích plateb při manuálním posouzení žádosti anebo při finalizaci kontraktačního procesu, ale dle jeho vyjádření⁴⁶ a dle metodiky pro kontrolu výpisu z účtu⁴⁷ jsou jednotlivé položky ověřovány pouze u podezřelých transakcí (sázky, online hry nad ¼ příjmu, exekuce, srážky ze mzdy a 3 a více „mikropůjček“). Ostatní transakce sledovány nejsou, pouze je zkontrolován celkový debetní a kreditní obrát.

64. Účastník řízení v případě automatického posouzení žádosti o úvěr řádně neověřoval výdaje, neboť vycházel buď z informací deklarovaných spotřebitelem v úvěrové žádosti a/nebo normativně stanovených částek, které nemusely odpovídat výdajům každého jednotlivého spotřebitele.
65. Účastník řízení v případech, kdy má k dispozici výpis z účtu⁴⁸, neověřuje osobní výdaje ani výdaje na bydlení žadatele a při posouzení úvěruschopnosti vychází z hodnoty výdajů deklarované žadatelem v úvěrové žádosti.
66. U manuálně posuzovaných žádostí účastník řízení pouze telefonicky ověří, zda výdaje prohlášené žadatelem odpovídají maximálním možným výdajům domácnosti. Účastník řízení tedy ani v tomto případě neověřuje výdaje daného žadatele o spotřebitelský úvěr.
67. U žádostí, které jsou schváleny automaticky i u žádostí, které jsou předmětem manuálního posouzení, je prohlášená výše výdajů v rámci výpočtu MLS domácnosti porovnána s normativy stanovenými účastníkem řízení.
68. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení na základě postupů využívaných k řízení rizik rozhoduje, zda bude provedeno manuální posouzení žádosti o úvěr. Pokud k tomu dojde, je žádost postoupena na oddělení Manuálního schvalování, přičemž pracovníkovi tohoto oddělení nejsou přístupné veškeré relevantní informace pro komplexní posouzení schopnosti žadatele splácet úvěr a vždy provede pouze přesně konkretizované úkoly dle zadaných pokynů zobrazených systémem Homer. Předmětem zadaných pokynů nemusí být úkony související se zjištěním a ověřením příjmů a výdajů. Cílem manuálního posouzení žádosti je verifikace prohlášených údajů a tedy fakticky doplnění informací pro systém účastníka řízení tak, aby mohl o žádosti rozhodnout.
69. Účastník řízení tedy v rámci nastaveného procesu výpočtu MLS domácnosti porovnával v úvěrové žádosti souhrnně deklarovanou výši výdajů domácnosti (vč. případných stávajících závazků) se statistickými daty (zveřejňovanými Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a Českým statistickým úřadem), a to s normativně stanovenými hodnotami životního minima dle počtu členů domácnosti žadatele a normativními náklady na bydlení (vč. případných stávajících závazků) a výsledný MLS domácnosti dále porovnával s MLS žadatele, do něhož na straně výdajů zahrnul pouze životní minimum žadatele, případně dětí (vč. stávajících závazků).

⁴⁶ Záznam o poskytnutí informací ze dne 15.4.2021, č. j. 2021/040053/CNB/650, čas od 46:00 (soubor *Kontrolní pohovor 15042021_2.MP3*).

⁴⁷ Příjato ČNB dne 29.4.2021 pod č. j. 2021/045480/CNB/650 (soubor *METODIKA_-_Online_flexibilni_pujcka_Flexiloan.pdf*).

⁴⁸ Tato situace může nastat jak při automatickém schválení žádosti (výpis z bankovního účtu je kontrolován až následně v oddělení Kompletace), tak u žádostí, které byly posouzeny manuálně.

Právní kvalifikace a hodnocení správního orgánu

70. Dle ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru zavede a udržuje postupy a pravidla, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Postupy a pravidla musí být přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru. Dle ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru postupy a pravidla podle odstavce 1 zahrnují pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele.
71. Účastník řízení je dále povinen v souladu s ustanovením § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel.
72. Dotčená ustanovení tak kladou požadavek jak na formální nastavení pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti ve vnitřních předpisech účastníka řízení, tak i na dodržení materiální podstaty dotčených povinností, tj. uplatňování nastavených pravidel a postupů, které vedou k naplňování požadavků ustanovení § 86 a násl. zákona o spotřebitelském úvěru.
73. Dle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 31.12.2023⁴⁹ poskytovatel spotřebitelského úvěru je povinen posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele. Úvěr může poskytovatel spotřebitelského úvěru poskytnout pouze tehdy, pokud z výsledků posouzení úvěruschopnosti nevyplynuly důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.
74. Z výše uvedených ustanovení plyne, že se účastník řízení při posouzení úvěruschopnosti nemůže spolehnout na pouhá tvrzení spotřebitele o příjmech a výdajích, nýbrž tato tvrzení musí přiměřeným způsobem a s odbornou péčí ověřit.

K ověřování příjmů žadatelů o úvěr

75. Účastník řízení ve svém nastaveném modelu vycházel především z prohlášení žadatele o úvěr ohledně velikosti jeho příjmů, kterou uvedl žadatel v žádosti o úvěr. Tento prohlášený příjem ověřoval pouze v případě, jestliže byla splněna některá z podmínek pro doložení příjmů⁵⁰. Dle vlastního vyjádření účastníka řízení měl doložený příjem pouze u 956 z 3 351 smluv uzavřených v kontrolovaném období.
76. Nadto účastník řízení zahrnoval do příjmů domácnosti žadatele o úvěr i deklarované příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by ověřoval jejich existenci a skutečnou výši i když tyto prohlášené příjmy ostatních členů domácnosti zohledňoval při výpočtu maximálního limitu splátek, respektive při hodnocení schopnosti žadatele splácet úvěr.
77. Účastník řízení tak vytvořil vlastní systém na posuzování výše příjmů žadatelů o úvěr, správní orgán je však toho názoru, že tento systém nesplňoval požadavky na posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, když neposuzoval výši příjmů žadatelů o úvěr individuálně a u každého spotřebitele zvlášť.

⁴⁹ Zákon o spotřebitelském úvěru byl několikrát novelizován, naposledy s účinností od 1.1.2024, avšak na základě porovnání znění tohoto zákona účinného v době protiprávního jednání se zněním účinným od 1.1.2024 správní orgán konstatuje, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Rovněž otázka typové závažnosti nahlížení na porušení právní povinnosti nedoznala změny ve prospěch účastníka řízení.

⁵⁰ Takové podmínky byly splněny v případě potvrzení o příjmu u úvěrů vyšších než 150 tis. Kč, potvrzení o příjmu na základě riskového scoringu, ověření příjmu na základě výpisu z účtu, který byl požadován z důvodů AML kontroly nebo ověření na základě „lízi score“.

K ověřování výdajů žadatelů o úvěr

78. Pokud jde o ověřování výdajů žadatelů o úvěr, účastník řízení se spokojil pouze s jedním číselným údajem deklarovaným žadatelem v žádosti o úvěr, který měl představovat celkovou částku výdajů domácnosti společně se splátkami všech stávajících závazků žadatele i ostatních členů domácnosti.
79. Následně účastník řízení tuto souhrnně deklarovanou výši výdajů domácnosti porovnával se statistickými daty, a to s normativně stanovenými hodnotami životního minima dle počtu členů domácnosti žadatele a normativními náklady na bydlení (vč. případných stávajících závazků).
80. Účastník řízení vycházel z částek životního minima určených dle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů. Normativní náklady na bydlení účastník řízení stanovil tak, že porovnal výdaje na bydlení deklarované 1 970 žadateli v období od 28.2.2020 do 15.3.2020 s tzv. normativy Ministerstva práce a sociálních věcí, které jsou určeny pro počet osob v domácnosti a danou velikost obce.
81. **Správní orgán tak má za prokázané, že účastník řízení u produktu Flexibilní půjčka nezavedl a neuplatňoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele tak, aby byla přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, což dokládají skutečnosti uvedené shora, z nichž vyplývají zejména následující závěry:**
82. Účastník řízení zavedl a uplatňoval pravidla, která nevyžadovala řádné ověření příjmů spotřebitele, neboť v případech, když nebyla splněna některá z podmínek pro doložení příjmu, umožňovala vycházet z hodnoty příjmu deklarovaného žadatelem v úvěrové žádosti. Zároveň do příjmů domácnosti žadatele o úvěr zahrnoval účastník řízení i deklarované příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by ověřil jejich existenci a skutečnou výši.
83. Účastník řízení zavedl a uplatňoval pravidla, která nevyžadovala řádné ověření výdajů spotřebitele, když umožňovala vycházet buď z informací deklarovaných spotřebitelem v úvěrové žádosti a/nebo normativně stanovených částek, které nemusely odpovídat výdajům každého jednotlivého spotřebitele.
84. **Správní orgán tak má za prokázané, že účastník řízení v období ode dne 1.10.2020 do 31.1.2021 nezavedl a neudržoval přiměřená pravidla pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, čímž porušil ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru a dopustil se tak přestupku dle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru.**

b) Posouzení úvěruschopnosti jednotlivých spotřebitelů u produktu Flexibilní půjčka - výrok ii. a)

85. Účastník řízení doložil⁵¹ přehled poskytnutých úvěrů Flexibilní půjčka za kontrolované období od 1.10.2020 do 31.1.2021. Z tohoto přehledu byl správním orgánem vybrán vzorek 20 úvěrových případů (dále také „vzorek Flexi“).

⁵¹ Přijato ČNB dne 1.4.2021 pod č. j. 2021/036309/CNB/650, (soubor *Priloha_c._1.xls*).

Tabulka: Vzorek Flexi

	Identifikační číslo smlouvy	Datum uzavření smlouvy	Výše úvěrového rámce v Kč	Jméno a příjmení spotřebitele
1.		1. 10. 2020	30 000	
2.		2. 10. 2020	200 000	
3.		1. 10. 2020	150 000	
4.		29. 10. 2020	250 000	
5.		1. 11. 2020	150 000	
6.		3. 11. 2020	70 000	
7.		3. 11. 2020	50 000	
8.		9. 11. 2020	35 000	
9.		30. 11. 2020	60 000	
10.		2. 12. 2020	15 000	
11.		2. 12. 2020	220 000	
12.		4. 12. 2020	25 000	
13.		22. 12. 2020	70 000	
14.		1. 1. 2021	10 000	
15.		3. 1. 2021	70 000	
16.		21. 01. 2021	25 000	
17.		20. 1. 2021	30 000	
18.		30. 1. 2021	130 000	
19.		30. 1. 2021	120 000	
20.		31. 1. 2021	30 000	

Ověření příjmů žadatele

86. Účastník řízení doplnil správním orgánem požadované informace ke vzorku Flexi do souhrnné tabulky Vzorek Flexi příjmy.

Tabulka: Vzorek Flexi příjmy

	Jméno a příjmení spotřebitele (identifikační číslo smlouvy)	Prohlášený měsíční příjem v žádosti v Kč	Příjem zjištěný správním orgánem z předložených podkladů v Kč	Konkrétní úkon související s posouzením úvěruschopnosti, učiněný v rámci manuálního posouzení schvalovatelem účastníka řízení	Změna výše příjmu provedená účastníkem řízení v Kč
1		21 500	21 417,- (důchod 09/2020) ⁵²	Kontrola, zda je výše příjmu z dokladu (21 417 Kč) vyšší nebo rovna minimálnímu potřebnému příjmu (10 272 Kč) a zápis výše příjmu z dokladu do systému.	N/A

⁵² Přijato ČNB dne 19.7.2021 pod č. j. 2021/075943/CNB/650 (Příloha č. 26).

2	()	40 000	36 661,- () () 06/2020), 12 000,- () () 06/2020), 52 936,- () () 07/2020) 15 652,- () () 08/2020), 12 000,- () () 08/2020), 7 313,- () () 08/2020) ⁵³	Kontrola, zda je výše příjmu z dokladu (18 208 Kč) vyšší nebo rovna minimálnímu potřebnému příjmu (7 785 Kč) a zápis výše příjmu z dokladu do systému.	18 208
3	()	13 168	13 168,- (důchod 07/2020, 08/2020, 09/2020) ⁵⁴	Kontrola, zda je výše příjmu z dokladu (13 168 Kč), vyšší nebo rovna minimálnímu potřebnému příjmu (7 719 Kč) a zápis výše příjmu z dokladu do systému. Telefonické ověření výše celkových měsíčních výdajů domácnosti a kontrola, zda nejsou výdaje vyšší než maximální možné.	N/A
4	()	15 233	15 233,- (důchod od 01/2020) 6 739,- (mzda) () 10/2020) ⁵⁵	Kontrola, zda je výše příjmu z dokladu (15 233 Kč) vyšší nebo rovna minimálnímu potřebnému příjmu (9 834 Kč) a zápis výše příjmu z dokladu do systému.	N/A
5	()	18 000	3 x 7 333,- (rodičovský příspěvek) 10 055,- (mzda) () 08/2020) 9 765,- (mzda) () 09/2020) 9 296,- (mzda) () 10/2020) Průměr celkem 17 039,6 ⁵⁶	Kontrola, zda je výše příjmu z dokladu (17 038 Kč) vyšší nebo rovna minimálnímu potřebnému příjmu (9 820 Kč) a zápis výše příjmu z dokladu do systému. Telefonické ověření výše celkových měsíčních výdajů domácnosti a kontrola, zda nejsou výdaje vyšší než maximální možné.	N/A
6	()	20 000	19 618,- (mzda) () průměr za 3 měsíce) ⁵⁷	Kontrola, zda je výše příjmu z dokladu (19 618 Kč) vyšší nebo rovna minimálnímu potřebnému příjmu (14 071 Kč) a zápis výše příjmu z dokladu do systému	N/A

⁵³ Přijato ČNB dne 19.7.2021 pod č. j. 2021/075943/CNB/650 (Příloha č. 29 až č. 31).

⁵⁴ Přijato ČNB dne 19.7.2021 pod č. j. 2021/075943/CNB/650 (Příloha č. 33 až č. 37).

⁵⁵ Přijato ČNB dne 19.7.2021 pod č. j. 2021/076501/CNB/650 (Příloha č. 44 a č. 45).

⁵⁶ Přijato ČNB dne 19.7.2021 pod č. j. 2021/076501/CNB/650 (Příloha č. 47 až č. 49).

⁵⁷ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075941/CNB/650 (Příloha č. 52).

7	()	18 400	13 342,- (mzda () 10/2020) 19 358,- (mzda () 11/2020) průměr 16 350 ⁵⁸	Kontrola, zda je výše příjmu z dokladu (19 358 Kč) vyšší nebo rovna minimálnímu potřebnému příjmu (9 089 Kč) a zápis výše příjmu z dokladu do systému. Telefonické ověření výše celkových měsíčních výdajů domácnosti a kontrola, zda nejsou výdaje vyšší než maximální možné.	N/A
8	()	26 000	14 832,- (důchod) 806,- (mzda () 12/2020) 18 202,- () 12/2020) 11 643,- () 12/2020) ⁵⁹	Kontrola, zda je výše příjmu z dokladu (32 934 Kč) vyšší nebo rovna minimálnímu potřebnému příjmu (16 432 Kč) a zápis výše příjmu z dokladu do systému. Telefonické ověření výše celkových měsíčních výdajů domácnosti a kontrola, zda nejsou výdaje vyšší než maximální možné.	32 904
9	()	16 000	x	N/A	N/A
10	()	16 000	x	Kontrola OP, zda se nejedná o falzum, kontrola čísla a data platnosti OP, zda souhlasí s údaji v žádosti.	N/A
11	()	21 000	x	N/A	N/A
12	()	10 000	x	N/A	N/A
13	()	27 000	x	N/A	N/A
14	()	23 000	x	N/A	N/A
15	()	20 500	x	N/A	N/A
16	()	20 000	x	N/A	N/A

⁵⁸ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075941/CNB/650 (Příloha č. 54 a č. 55).

⁵⁹ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075941/CNB/650 (Příloha č. 59).

z údajů deklarovaných daným žadatelem v žádosti o úvěr.

90. **Z výše uvedeného plyne, že účastník řízení ve 12⁶⁸ případech z 20 ve vzorku Flexi vycházel při výpočtu MLS pouze z prohlášených údajů o příjmu daného žadatele.** Ve 3⁶⁹ případech měl přitom k dispozici doklad prokazující výši příjmu daného spotřebitele.
91. Ve vzorku Flexi bylo v žádosti o úvěr vyplněno pole *Příjem ostatních členů domácnosti* v 15 případech z celkových 20. Z informací uvedených⁷⁰ účastníkem řízení ke vzorku Flexi vyplynulo, že účastník řízení nedisponuje doklady, ze kterých by mohla ověřit příjem ostatních členů domácnosti, ačkoliv tento prohlášený příjem ostatních členů domácnosti zohledňuje při výpočtu MLS domácnosti, resp. hodnocení schopnosti žadatele splácet úvěr.
92. **Z výše uvedeného plyne, že účastník řízení v 15 případech⁷¹ ze vzorku Flexi zahrnul do příjmů domácnosti žadatele o úvěr také příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by ověřil jejich existenci a skutečnou výši.**

Ověření výdajů žadatele

93. Účastník řízení vychází z presumpce, že konkrétní výši výdajů nelze u každého žadatele o úvěr spolehlivě ověřit prostřednictvím písemných dokladů, proto primárně nepožaduje po žadateli doklady, na jejichž základě by mohla ověřit výši jednotlivých složek skutečných pravidelných měsíčních nákladů tvořících výdajovou stranu rozpočtu žadatele.
94. Z podkladů předložených účastníkem řízení vyplynulo⁷², že výše výdajů u 12 žadatelů o úvěr⁷³ ze vzorku Flexi byla zaznamenána jednou souhrnnou částkou obsahující i prohlášenou výši měsíčních splátek stávajících úvěrů žadatele i ostatních členů domácnosti (je-li to v daném úvěrovém případě relevantní), a to v jednom společném poli *Výdaje domácnosti*⁷⁴. U 8 žadatelů o úvěr⁷⁵ ze vzorku Flexi bylo v žádosti o úvěr uvedeno navíc pole *Výdaje na bydlení*. U 6 žadatelů o úvěr⁷⁶ z těchto osmi žadatelů toto pole mělo hodnotu 0 Kč. U [REDACTED] byla uvedena částka 10 000 Kč a u [REDACTED] 35 500 Kč.
95. Účastník řízení k těmto částkám vyplněným v poli *Výdaje na bydlení* v rámci pilotního projektu uvedl⁷⁷, že „pro potřeby posouzení bonity klienta není tento údaj zohledňován“.
96. **Účastník řízení tedy ve všech 20 případech vycházel pouze z údajů deklarovaných žadateli při podání žádosti o Flexibilní půjčku.**
97. Účastník řízení nezjišťoval, jaká část souhrnného pole *Výdaje domácnosti* byla tvořena výdaji na bydlení, osobními výdaji žadatele a dalšími výdaji za domácnost a jaká část byla tvořena případnými splátkami stávajících závazků žadatele a rovněž ostatních členů

⁶⁸ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Flexi: [REDACTED]

⁶⁹ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Flexi: [REDACTED] a [REDACTED].

⁷⁰ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor *Priloha_c_1_vzorek_tabulka.xls*).

⁷¹ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Flexi: [REDACTED]

a [REDACTED]

⁷² Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor *Priloha_c_1_vzorek_tabulka.xls*).

⁷³ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Flexi: [REDACTED]

⁷⁴ Popis zobrazující se žadateli o úvěr v úvěrové žádosti vyplňované online je tento: „Zajímají nás pravidelné měsíční výdaje za celou domácnost, do kterých započítejte veškeré výdaje na bydlení, jídlo, zdravotní péči, splátky Vaše a ostatních členů domácnosti a cestovné do zaměstnání nebo místa podnikání“

⁷⁵ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Flexi: [REDACTED] a [REDACTED]

⁷⁶ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Flexi: [REDACTED] a [REDACTED]

⁷⁷ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650 (Soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_6_final.pdf*).

domácnosti tak, aby tyto informace mohla jednotlivě ověřit a vyhodnotit jejich realnost.

98. Dále z předložených podkladů⁷⁸ vyplývá, že účastník řízení vycházel při posouzení finanční situace žadatele o úvěr v 15⁷⁹ případech ze vzorku Flexi z MLS žadatele a v 5⁸⁰ případech z MLS domácnosti. Účastník řízení u MLS žadatele vycházel pouze z normativních výdajů, kdy do těchto výdajů započítával částky ve výši životního minima na jednotlivce a případně poníženého životního minima na děti. U MLS domácnosti docházelo k porovnání prohlášených výdajů žadatele⁸¹ s normativními výdaji vypočítanými účastníkem řízení. U MLS domácnosti jsou do normativních výdajů započítány částky normativních nákladů na bydlení a životní minima všech členů domácnosti.
99. Správní orgán z podkladů předložených účastníkem řízení ověřil⁸², že u smluv uzavřených s žadateli [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] proběhla manuální prověrka výdajů. Tato manuální prověrka dle údajů uvedených v tabulce (ve sloupci „AB“) byla zaměřena na „*Telefonické ověření výše celkových měsíčních výdajů domácnosti a kontrola, zda nejsou výdaje vyšší než maximální možné*“. Nicméně opakované prohlášení žadatele na telefonický dotaz pracovníka účastníka řízení nelze považovat za ověření jím dříve prohlášených informací. **Z výše uvedeného plyne, že účastník řízení u všech 20 úvěrových případů ze vzorku Flexi neověřil skutečnou výši pravidelných měsíčních výdajů žadatele o úvěr, nýbrž v rámci nastaveného procesu výpočtu MLS žadatele a MLS domácnosti toliko porovnával žadatelem prohlášenou výši výdajů s normativně vypočtenými výdaji.**

Ověření závazků žadatele

100. Účastník řízení provádí ověření stávajících závazků žadatele o úvěr u jiných poskytovatelů spotřebitelských úvěrů formou dotazu do NRKI/BRKI. Při stanovení výše splátek úvěrů poskytnutých jím samotným nevychází účastník řízení z údajů reportovaných do NRKI/BRKI, ale z aktuálních hodnot v jeho interních systémech.⁸³
101. Účastník řízení k postupům při zjišťování a ověřování závazků sdělil⁸⁴ „*u nesplátkových operací, jako je kontokorentní úvěr, povolený a nepovolený debet na platebním účtu, používá Účastník řízení pro výpočet splátky ve výši 2 % z čerpání (dle takto označeného pole v NRKI zprávě) v posledním reportovaném měsíci (od 3. 12. 2020 z čerpání v předposledním reportovaném měsíci, pokud je čerpání za poslední měsíc nereportované)*.“

Úvěrový případ [REDAKCE], smlouva ze dne 1.10.2020

102. Správní orgán kontrolou předloženého výpisu z NRKI/BRKI⁸⁵ u smlouvy uzavřené s [REDAKCE] zjistil, že spotřebitel měl následující existující smlouvy o úvěru: „*Spotřební úvěr (05/04/2019) s měsíční splátkou 199 Kč, Spotřební úvěr (11/09/2019) s měsíční splátkou 212 Kč, Spotřební úvěr (27/04/2020) s měsíční splátkou 372 Kč, Kontokorentní úvěr (23/10/2019) s úvěrovým rámcem 20 000 Kč a s využitou částkou 19 999 Kč, Revolvingový úvěr (18/08/2016) s měsíční splátkou 1 258 Kč a Kreditní kartu*

⁷⁸ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor Priloha_c_1_vzorek_tabulka.xls).

⁷⁹ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Flexi: [REDAKCE]

[REDAKCE] a [REDAKCE].

⁸⁰ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Flexi: [REDAKCE] a [REDAKCE].

⁸¹ Včetně závazků samotného žadatele tak i závazků ostatních členů domácnosti.

⁸² Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor Priloha_c_1_vzorek_tabulka.xls).

⁸³ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_15.pdf a soubor screenshot_techneho_kodu_splatky_kontrolovane_osoby_homer.pdf.)

⁸⁴ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650 (soubor Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_15.pdf).

⁸⁵ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075943/CNB/650 (soubor Priloha_c_25_Flexi_NRKI.doc).

splátkovou (26/02/2015) od účastníka řízení s měsíční splátkou 545 Kč.“

103. Účastník řízení sdělil⁸⁶ prostřednictvím excelové tabulky, že dotaz do NRKI/BRKI proběhl dne 1.10.2020 a do MLS žadatele i MLS domácnosti započítal závazky ve výši 2 641 Kč.

104. Účastník řízení dále sdělil⁸⁷, že do výpočtu MLS započítal tyto splátky:

- *Měsíční splátka spotřebního úvěru (05/04/2019) ve výši 199 Kč,*
- *Měsíční splátka spotřebního úvěru (11/09/2019) ve výši 212 Kč,*
- *Měsíční splátka spotřebního úvěru (27/04/2020) ve výši 372 Kč,*
- *Měsíční splátka revolvingového úvěru (18/08/2016) ve výši 1 258 Kč,*
- *Měsíční splátka kreditní karty splátkové (26/02/2015) poskytnuté účastníkem řízení ve výši 600 Kč.*

Celkově tedy: 199 + 212 + 372 + 1258 + 600 = 2 641 Kč.

105. Účastník řízení tedy nevzal v úvahu kontokorentní úvěr s úvěrovým rámcem 20 000 Kč a vyčerpanou částkou 19 999 Kč.

106. K tomu účastník řízení dodal⁸⁸, že u kontokorentního úvěru s úvěrovým rámcem 20 000 Kč a vyčerpanou částkou 19 999 Kč mělo správně dojít k započítání dvou procent z vyčerpané částky z posledního reportovaného měsíce uvedeného ve výpisu z NRKI/BRKI, tedy 400 Kč, a že uvedená chyba byla způsobena jeho nesprávným postupem za situace, kdy v okamžiku uskutečnění dotazu do registru NRKI/BRKI chyběla položka „utilization1MAgo“ (výše pohledávky, resp. čerpání v posledním měsíci).

107. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení započtl u spotřebitele [REDAKCE] do výpočtu MLS závazky ve výši 2 641 Kč místo 3 041 Kč.**

Úvěrový případ [REDAKCE], smlouva ze dne 1.10.2020

108. Správní orgán kontrolou předloženého výpisu z NRKI/BRKI⁸⁹ u smlouvy uzavřené s [REDAKCE] zjistil, že spotřebitelka měla následující existující smlouvy: „Kontokorentní úvěr (14/01/2019) s úvěrovým rámcem 12 000 Kč a s čerpanou částkou 7 951 Kč, Kreditní karty splátkové (09/07/2018) s úvěrovým rámcem 55 000 Kč a Kreditní karty splátkové (19/08/2017) od účastníka řízení s měsíční splátkou 940 Kč.“

109. Účastník řízení uvedl⁹⁰, že v daném případě byly do výpočtu MLS započítané splátky: „• Měsíční splátka Kreditní karty splátkové (19/08/2017) poskytnuté účastníkem řízení ve výši 940 Kč.“

110. Účastník řízení tedy nevzal v úvahu kontokorentní úvěr s úvěrovým rámcem 12 000 Kč a vyčerpanou částkou 7 951 Kč a úvěr na kreditní kartě s úvěrovým rámcem 55 000 Kč.

111. Účastník řízení dodal⁹¹, že u kontokorentního úvěru s výší úvěrového rámce 12 000 Kč a s posledně známou výší čerpané částky 7 951 Kč mělo správně dojít k započítání dvou procent z vyčerpané částky z posledního reportovaného měsíce uvedeného ve výpisu z NRKI/BRKI, tedy 159 Kč, a že uvedená chyba byla způsobena jeho nesprávným postupem za situace, kdy v okamžiku uskutečnění dotazu do registru NRKI/BRKI chyběla položka „utilization1MAgo“ (výše pohledávky, resp. čerpání v posledním měsíci).

⁸⁶ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650 (soubor *Priloha_c_1_vzorek_tabulka.xls*).

⁸⁷ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650 (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_15.pdf*).

⁸⁸ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650 (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_15.pdf*).

⁸⁹ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075943/CNB/650 (soubor *Priloha_c_28_Flexi_NRKI.doc*).

⁹⁰ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650 (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_15.pdf*).

⁹¹ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650 (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_15.pdf*).

112. Účastník řízení dále uvedl⁹², že u úvěru na kreditní kartě s úvěrovým rámcem 55 000 Kč mělo při správném nastavení systému dojít k započítání 1 100 Kč, tedy dvou procent z úvěrového rámce uvedeného ve výpise z NRKI/BRKI. Uvedená chyba byla způsobena tím, že takové nastavení ve FICO Blaze u nečerpaných kreditních karet chybělo.
113. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení u spotřebitelky [REDAKCE] započítal do MLS závazky ve výši 940 Kč místo 2 199 Kč.**
114. **V úvěrových případech [REDAKCE] a [REDAKCE] tak účastník řízení v důsledku neúplného nastavení vyhledávacích parametrů výpočtu ve FICO Blaze pro ověřování závazků v registru NRKI/BRKI nezahrnul do MLS žadatele a také MLS domácnosti splátky některých úvěrů těchto žadatelů.**

Právní kvalifikace a hodnocení správního orgánu

115. Dle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 31.12.2023 má poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.
116. Dle ustanovení § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 31.12.2023 poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů.
117. Součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je tak vynaložení patřičného úsilí, aby byly zjištěny, řádně zohledněny a doloženy všechny potřebné skutečnosti, a to způsobem přiměřeným ve vztahu k poskytnutému typu produktu, který je spotřebitelským úvěrem ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru. Cílem tohoto postupu je pak vyhodnocení finančního rozpočtu žadatele, resp. vyhodnocení výše příjmu žadatele, jeho výdajů a závazků (dluhů) včetně schopnosti žadatele plnit závazky ze smlouvy o úvěru, a to primárně na základě informací získaných od spotřebitele, které musí účastník řízení řádně ověřit (např. pomocí dokladů vydaných spotřebiteli třetí stranou, které budou objektivně a věrohodně vypovídat o spotřebitelově schopnosti dostát svým závazkům ze smlouvy o úvěru), nebo případně z jiných zdrojů.
118. Správní orgán konstatuje, že nedostatky, které zjistil v předchozí části příkazu, týkající se zavedení a udržování přiměřených pravidel pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele u produktu Flexi půjčka, se promítly do nedostatků zjištěných při kontrole na vzorku 20 případů žadatelů o Flexi půjčku. Účastník řízení ověřil výši příjmů žadatelů o úvěr pouze u 8 úvěrových případů, v 15 případech ze vzorku zahrnul do příjmů domácnosti žadatele o úvěr také příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by ověřil jejich existenci a skutečnou výši. Pokud jde o výši měsíčních výdajů, u všech 20 žadatelů o úvěr vycházel pouze ze souhrnných údajů, které vyplnili žadatelé v žádosti o úvěr, tyto údaje nijak neověřoval, pouze je porovnával s nedostatečnými statistickými daty. Správní orgán také zjistil, že díky chybnému/neúplnému nastavení vyhledávacích parametrů výpočtu pro ověřování závazků v registru NRKI/BRKI, nezahrnul účastník řízení ve dvou případech ze vzorku do MLS žadatele splátky některých úvěrů těchto dvou žadatelů.

⁹² Přijato ČNB dne 2.11.2021 pod č. j. 2021/111880/CNB/650 (soubor *odpoved_na_vyzvu_c._16.pdf*).

uživatelské rozhraní pro spotřebitele/klienty. IT systémy, se kterými pracují uživatelé (jak klienti, tak schvalovatelé žádostí o Kamali úvěry), jsou odděleny od ostatních systémů účastníka řízení využívaných pro další úvěrové produkty a využívají odlišné platformy (frontendové a backendové systémy, DWH). Pouze schválení či zamítnutí úvěrové žádosti probíhá stejně jako u Flexibilní půjčky v systému FICO Blaze, který je používán jako decision engine pro posuzování úvěrových žádostí.

122. Účastník řízení předložil celkem tři vnitřní předpisy^{97,98} – ve dvou verzích předpis upravující tzv. KO kritéria *Minimální požadavky na nastavení tvrdých kontrol* a dále předpisy *Ověření bonity klienta* a *Pravidla systému řízení rizik*. Tyto tři vnitřní předpisy, upravující zejména postupy účastníka řízení za účelem řízení rizik, pouze rámcově (nikoli specificky pro produkt Kamali úvěr) upravují pravidla pro posouzení úvěruschopnosti.
123. Proces posuzování žádostí je rozdělen do následujících základních částí:
- automatické posouzení žádosti,
 - případné (nikoli povinné) manuální posouzení žádosti a
 - finalizace smluvního procesu.
124. Výsledkem automatického posouzení žádosti může být:
- schválení žádosti,
 - zamítnutí žádosti, které může v ojedinělých případech vyústit v tzv. přeschálení žádosti,
 - nabídka alternativního produktu (ve smyslu zvýšení nebo snížení nabízené výše úvěru nebo nabídky 24 měsíčního úvěru místo původně žádaného 30denního produktu) anebo
 - přearažení do manuálního posouzení žádosti (manuální prověrky/verifikace).
125. U Kamali úvěru pro nové klienty je na základě automatického posouzení zamítnuto 70 % žádostí, zbývajících 30 % je posouzeno i manuálně. Všechny automaticky nezamítnuté žádosti nových klientů tak musí být posouzeny také manuálně. Z 30 % také manuálně posuzovaných žádostí nových klientů je 60 % schváleno. V případě prvních žádostí je tedy úvěr poskytnut 18 % žadatelů.⁹⁹
126. U opakovaného Kamali úvěru je většina rozhodnutí automatizována: automaticky je zamítnuto cca 32 % žádostí, automaticky schváleno cca 62 % žádostí, zbývajících 6 % je následně posuzováno i manuálně – schváleno je cca 4 % ze všech žádostí po provedení manuálních provere, ostatní žádosti jsou zamítnuty.¹⁰⁰
127. Prakticky je automatické posouzení žádosti děleno na offline interní kontroly a online kontroly, z nichž jsou některé placené (tyto se týkají registrů). Nejprve probíhají offline interní kontroly a bezplatné online kontroly, jejichž cílem je zamítnutí žadatelů, kteří jsou shledáni jako vysoce riziková a systém je tak sám vyhodnotí jako nepřijatelné již na základě základních údajů. Jsou tak učiněny tvrdé kontroly tzv. KO kritérií, při jejichž shodě vždy dochází k automatickému zamítnutí žádosti o úvěr.
128. V případě, že žadatel o úvěr úspěšně tímto procesem projde, je žádost postoupena k dalším kontrolám, jež jsou předmětem hlavního scoringu (v nastavení, resp. vektorech, je výsledek

⁹⁷ Přijato ČNB dne 1.4.2021 pod č. j. 2021/036316/CNB/650 (soubor *Priloha_c_8a_- Pravidla_systemu_rizeni_rizik.pdf*), pod č. j. 2021/036311/CNB/650 (soubor *Priloha_c_8b_Minimalni_pozadavky_na_nastaveni_tvrдых_kontrol_01072019.pdf*, *Priloha_c_8c_Minimalni_pozadavky_na_nastaveni_tvrдых_kontrol_01032021.pdf* a *Priloha_c_8d_Overeni_bonity_klienta_01082019.pdf*).

⁹⁸ Účastníka řízení k této skutečnosti uvedla: „účastníka řízení v rámci reakce na výzvu doložila pouze předpisy, které se týkají samotného procesu posuzování úvěruschopnosti žadatele, tj. procesu hodnocení údajů žadatele pro rozhodnutí o schválení či zamítnutí žádosti (případně procesu posuzování úvěruschopnosti v průběhu trvání smluvního vztahu). Další později doložené předpisy již účastníka řízení považovala za předpisy přesahující definici požadavku (např. předpisy upravující provádění úprav schvalovacího systému či řízení rizika obchodních míst).“

Přijato ČNB dne 1.6.2021 pod č. j. 2021/056387/CNB/650, (soubor *Postup_při_podání_žádosti_a_posuzování_uveruschnosti_TRACKCHANGES.doc*).

⁹⁹ Přijato ČNB dne 16.6.2021 pod č. j. 2021/061238/CNB/650, (soubor *Postup_při_podání_žádosti_a_posuzování_uveruschnosti_CNB_05_vcetne_komentaru_ZAPIS.doc*).

¹⁰⁰ Přijato ČNB dne 16.6.2021 pod č. j. 2021/061238/CNB/650, (soubor *Postup_při_podání_žádosti_a_posuzování_uveruschnosti_CNB_05_vcetne_komentaru_ZAPIS.doc*).

označen jako *cbResult*). Jeho výsledkem tak může být schválení i zamítnutí žádosti, určení výše úvěru, generování alternativní nabídky žadateli či rozhodnutí, zda je nutné manuální posouzení žádosti o úvěr (všechny žádosti nových klientů jsou však předmětem tohoto posouzení).

129. Výsledkem těchto kontrol je:

- rozhodnutí o posunutí žádosti do další fáze jejího posouzení, což je případné manuální posouzení žádosti s přesně definovaným obsahem (workflow). Na rozdíl od Flexibilní půjčky jsou ale tato rozhodnutí podstatně méně četná, neboť manuální posouzení žádosti probíhá pouze u všech žádostí nových klientů, resp. klientů s nutností tzv. AML identifikace a kontroly. Toto rozhodnutí se tak týká jen ostatních žádostí, u nichž dochází k manuálnímu posouzení v případě předem nastavených podmínek/scénářů týkajících se např. ověření příjmů. Na rozdíl od Flexibilní půjčky tak nedochází ke generování jednotlivých warningů, jejichž výsledkem je workflow (proces s určitými možnými kroky) v rámci manuálního posouzení žádosti (tj. u Kamali úvěru mohou být max. spuštěny konkrétní kontroly zaměřené na konkrétní skutečnosti, např. kontrolu údajů v občanském průkazu),
- rozhodnutí o automatickém schválení či naopak o zamítnutí žádosti o úvěr. K jejímu zamítnutí tedy dochází, nepostačuje-li MLS, je přiřazen nejhorší risk grade či je získáno horší hodnocení riskového score, příp. je žadatel zamítnut v případě, kdy je v průběhu výše prováděných kontrol zjištěno, že je v insolvenčním řízení, má exekuci, nebo že při kontrole v registru SOLUS mu byl přiřazen jiný příznak než Z či N.

130. Více o jednotlivých fázích procesu a výpočtu risk score viz kapitola 3.1 a 3.2 Kontrolního protokolu.

Výpočet MLS

131. V rámci výpočtu MLS u Kamali úvěru se postupuje dle stejné logiky jako u Flexibilní půjčky. MLS představuje výpočet, ve kterém účastník řízení porovnává příjem žadatele nebo domácnosti oproti výdajům a případným závazkům žadatele nebo domácnosti. MLS dále slouží i ke konkrétní nabídce produktu žadateli. MLS je vypočítáván na pozadí zcela automaticky. MLS je vypočítáván vždy jak na žadatele, tak i na domácnost žadatele. Tyto dva výpočty se porovnají a využije se ten MLS, který je nižší.

MLS žadatele je určen jako:

- příjem deklarovaný spotřebitelem v žádosti o úvěr, případně příjem zjištěný později v průběhu schvalovacího procesu *minus*
- životní minimum žadatele *minus*
- životní minimum vyživovaných dětí, jejichž počet žadatel deklaroval v žádosti o úvěr, které se stanoví součinem počtu vyživovaných dětí a částky životního minima pro nezaopatřené dítě ve věku 6 - 15 let; účastníka řízení vychází ze střední hodnoty s ohledem na skutečnost, že informaci o věku dítěte nemá k dispozici; u žadatelů žijících s partnerem se ve výpočtu MLS žadatele životní minima na vyživované děti započítávají ve výši 50 % *minus*
- splátky z úvěrů poskytnutých účastníkem řízení, a to v aktuální výši těchto splátek (tedy nikoli ve výši reportované do NRKI/BRKI, ale ve výši právě evidované účastníkem řízení ke dni výpočtu MLS) *minus*

- splátky ze stávajících úvěrů dle NRKI/BRKI¹⁰¹, kdy účastníka řízení zohledňuje veškeré aktivní smlouvy uvedené v NRKI/BRKI, v případě, že je ověření výše závazků v registru NRKI/BRKI prováděno *minus*
- od 2.4.2020 redukce (snížení) příjmu, která se počítá při dosažení důchodového věku 65 let - při příjmu do 12 000 Kč se příjem neredukuje, pokud je příjem do 20 000 Kč, redukuje se o 14 %, pokud je příjem do 30 000 Kč, redukuje se o 36 %, pokud je nad 30 000 Kč, redukuje se o 47 % s tím, že maximální výše redukovaného příjmu je 29 500 Kč¹⁰² (týká se pouze Kamali úvěru se splatností 24 měsíců, tj. redukce příjmu pro 30 denní půjčku neprobíhá).

MLS domácnosti je určen jako:

- příjem žadatele *plus*
- příjem ostatních členů domácnosti *minus*
- vyšší z těchto dvou hodnot:
 - minimální uvěřitelné výdaje domácnosti, což je statistický údaj obsahující součet životních minim členů domácnosti, očekávané minimální náklady na bydlení stanovené účastníkem řízení normativně pevně daným výpočtem založeným na statistických datech publikovaných Českým statistickým úřadem a Ministerstvem práce a sociálních věcí, který vychází z počtu osob v domácnosti, vč. vyživovaných dětí a velikosti obce, (výše základních statistických dat je pravidelně upravována v závislosti na jejich aktualizaci příslušnými veřejnoprávními orgány), a splátky žadatele zjištěné účastníkem řízení z NRKI/BRKI v případě, že jsou splněny podmínky účastníka řízení k ověření závazků v registru NRKI/BRKI a splátky úvěrů u účastníka řízení, které jsou porovnávány s prohlášenou výší závazků ze strany žadatele, přičemž do výpočtu vstupují buď ve výši deklarované žadatelem nebo ve výši zjištěné v NRKI/BRKI a u účastníka řízení, a to vždy vyšší z obou hodnot
 - celkové pravidelné měsíční výdaje celé domácnosti, což je údaj deklarovaný žadatelem v rámci žádosti o úvěr obsahující pravidelné měsíční výdaje za celou domácnost, vč. veškerých výdajů na bydlení, jídlo, zdravotní péči, splátek úvěrů žadatele a ostatních členů domácnosti a cestovného do zaměstnání nebo místa podnikání
- od 2.4.2020 redukce (snížení) příjmu, která se počítá při dosažení důchodového věku 65 let - při příjmu do 12 000 Kč se příjem neredukuje, pokud je příjem do 20 000 Kč, redukuje se o 14 %, pokud je příjem do 30 000 Kč, redukuje se o 36 %, pokud je nad 30 000 Kč, redukuje se o 47 % s tím, že maximální výše redukovaného příjmu je 29 500 Kč²⁵⁰ (týká se pouze Kamali úvěru se splatností 24 měsíců, tj. redukce příjmu pro 30 denní půjčku neprobíhá).

132. Ze shora uvedeného vyplývá, že závazky žadatele jsou započítávány v rámci jeho výdajů. V případě revolvingových úvěrů (kontokorentní úvěry, kreditní karty apod.), které jsou zjištěny z úvěrového registru NRKI/BRKI, se do výpočtu MLS započítávají závazky tak, že pokud jsou v daném úvěrovém případě splněny podmínky dotazování do registru NRKI/BRKI za účelem ověření výše stávajících závazků žadatele o úvěr, a výše splátek dle NRKI/BRKI je vyšší než prohlášená, tak do výpočtu hodnoty MLS je započítána výše závazků dle informací z registru NRKI/BRKI a v takovém případě účastníka řízení provádí výpočet MLS znovu.

¹⁰¹ S výjimkou úvěrů na bydlení.

¹⁰² Přijato ČNB dne 16.6.2021 pod č. j. 2021/061238/CNB/650 (soubor *Postup_při_podání_zadosti_a_posuzování_uveruschopnosti_CNB_04_KOMENTARE_ZAPIS.docx*).

133. Ze shora uvedených skutečností vyplývá, že účastník řízení:

- vychází buď z MLS žadatele, nebo MLS domácnosti podle toho, která z těchto dvou částek je nižší,
- u obou typů MLS vychází z příjmů, které žadatel deklaroval v žádosti o úvěr, ledaže došlo k manuálnímu posouzení žádosti¹⁰³ z důvodu požadavku na doložení příjmu žadatele. Pokud k takovému ověření dojde, účastníka řízení zjišťuje, zda je rozdíl mezi částkou deklarovanou žadatelem a částkou ověřenou a použije nižší z nich;
- u MLS domácnosti vychází z příjmu ostatních členů domácnosti, které žadatel deklaroval v žádosti o úvěr (viz ve shora uvedených příkladech „Příjem ostatních členů domácnosti“),
- co se týče výdajů, při výpočtu MLS fakticky dochází k součtu:
 - v případě MLS žadatele i domácnosti životního minima dospělých členů domácnosti a případně vyživovaných osob v domácnosti (v případě MLS žadatele dochází u vyživovaných osob k ponížení částky životního minima¹⁰⁴), a
 - v případě MLS domácnosti též normativních nákladů na bydlení.
- co se týče závazků, v případě MLS žadatele i domácnosti dochází k součtu výše splátek z NRKI/BRKI a splátek u účastníka řízení.

134. Správní orgán k započítávání výdajů uvedenému výše dodává, že v rámci výpočtu MLS žadatele se započítají výdaje žadatele odpovídající životnímu minimu žadatele a případně vyživovaných osob. U MLS domácnosti se výdaje, které žadatel deklaroval jako celkové pravidelné měsíční výdaje celé domácnosti, porovnají s minimálními uvěřitelnými výdaji domácnosti, které byly vypočteny shora uvedeným součtem v rámci výpočtu MLS domácnosti, přičemž se vždy uplatní ty výdaje, které jsou vyšší.

135. Více o výpočtu MLS viz kapitola 3.2.2.4 Kontrolního protokolu

Ověření příjmů žadatele

136. Do procesu manuálních prověrek souvisejících s ověřením schopnosti žadatele splácet úvěr vstupuje pouze **manuální prověrka týkající se ověření výše příjmu žadatele** o úvěr a dojde k ní toliko v případě, že je nový žadatel zařazen do kontrolní skupiny **náhodně vybraných 5 % nových žadatelů**, od kterých je požadováno doložení výše příjmu **nebo výše příjmu, kterou žadatel prohlásí do úvěrové žádosti, přesáhne limit příjmu dle věku a pohlaví dle účastníkem řízení předložené tabulky/matice**¹⁰⁵. V ostatních případech, kdy není provedeno manuální ověření příjmů, účastníka řízení nepožaduje od žadatelů o Kamali úvěr doložení jejich příjmu a vychází z hodnoty příjmu deklarovaného žadatelem v úvěrové žádosti. Do příjmů domácnosti žadatele o úvěr zahrnuje účastníka řízení i deklarované příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by byla ověřena existence těchto příjmů a jejich skutečná výše.

137. Více o ověřování příjmů viz kapitola 3.2.3.1 Kontrolního protokolu.

Ověření výdajů žadatele

138. Pro zjištění a ověření výdajů využívá účastník řízení deklaraci žadatele o výdajích a ty porovnává s pevně stanovenými částkami (životní minimum, normativní náklady na bydlení) a případně ověření excesivních případů z výpisu z účtu.

¹⁰³ Požadavek na doložení příjmů žadatele o úvěr ve formě jednoho aktuálního výpisu z bankovního účtu či jiného dokladu potvrzujícího výši příjmu může být systémem FICO Blaze vygenerován na základě deklarovaného příjmu vyššího než je stanovená hodnota pro kombinaci věku a pohlaví.

¹⁰⁴ Životní minimum vyživovaných dětí, jejichž počet žadatel deklaroval v žádosti o úvěr, které se stanoví součinem počtu vyživovaných dětí a částky životního minima pro nezaopatřené dítě ve věku 6 - 15 let; účastníka řízení vychází ze střední hodnoty s ohledem na skutečnost, že informaci o věku dítěte nemá k dispozici; u žadatelů žijících s partnerem se ve výpočtu MLS žadatele životní minima na vyživované děti započítávají ve výši 50 %.

¹⁰⁵ Přijato ČNB dne 3.6.2021 pod č. j. 2021/057237/CNB/650, (soubor *Manualni_proverky_uveruschopnost.pdf*).

139. Účastník řízení nepožaduje po žadateli o úvěr doklady, na jejichž základě by mohl ověřit výši jednotlivých složek skutečných pravidelných měsíčních výdajů žadatele, nýbrž místo toho v rámci nastaveného procesu výpočtu MLS domácnosti porovnává v úvěrové žádosti souhrnně deklarovanou výši výdajů domácnosti (vč. případných stávajících závazků) s normativně stanovenými hodnotami životního minima dle počtu členů domácnosti žadatele a normativními náklady na bydlení (vč. případných stávajících závazků) a výsledný MLS domácnosti dále porovnává s MLS žadatele. V některých případech může mít účastník řízení k dispozici výpis z účtu, a to u žádostí manuálně posouzených (např. z důvodu požadavku na ověření výše příjmu nebo z důvodu AML kontroly). Účastník řízení tedy může v těchto případech provést kontrolu plateb při manuálním posouzení žádosti, zejména podezřelých transakcí (sázky, online hry nad ¼ příjmu, exekuce, srážky ze mzdy a 3 a více „mikropůjček“).
140. V úvěrové žádosti nezjišťuje účastník řízení v samostatném poli prohlášenou výši výdajů na bydlení, nepožaduje doložení dokladů o výdajích žadatele na bydlení, neboť místo toho využívá normativní výši výdajů na bydlení¹⁰⁶ dle velikosti obce (počtu obyvatel) a počtu členů domácnosti, které nadto krátí koeficientem 0,8.
141. Více o ověřování výdajů viz kapitola 3.2.4 Kontrolního protokolu.

Ověření závazků žadatele

142. Účastník řízení ověřuje stávající závazky žadatele o úvěr prostřednictvím registru NRKI/BRKI, avšak toto ověření neprovádí vždy, tedy u každé úvěrové žádosti daného žadatele. Od čtvrté a další žádosti o úvěr účastníka řízení ověří závazky žadatele v registru NRKI/BRKI pouze, pokud platí alespoň jedna z uvedených podmínek: DPD¹⁰⁷ na poslední půjčce > 0, risk grade > 0, splátky v NRKI z poslední žádosti jsou vyšší o 3 000 CZK a více než ty, které uvedl klient v žádosti nebo účastník řízení více než 1 rok neuskutečnil dotaz do NRKI. Současně platí, že závazky mohou být ověřeny prostřednictvím dotazu do NRKI/BRKI mladšího 30 dnů, kterým účastník řízení disponuje k předcházející žádosti/smlouvě daného žadatele a pak nový dotaz/nové ověření závazků neprovádí.
143. U opakovaných žádostí o úvěr, u nichž jsou splněny výše uvedené podmínky pro nedotazování do registru NRKI/BRKI a současně účastník řízení nedisponuje výpisem z NRKI/BRKI ne starším 30 dní, do výpočtu MLS vstupuje buď výše splátek žadatele z úvěrů poskytnutých účastníkem řízení, nebo výše celkových splátek žadatele uvedená v žádosti o úvěr, a to ta z nich, která je vyšší. V těchto případech tedy účastník řízení neověřuje stávající závazky žadatele v registru NRKI/BRKI.
144. Od 1.10.2020 až do 22.10.2021¹⁰⁸ u všech žadatelů o Kamali úvěr, kteří měli aktivní revolvingový úvěr u účastníka řízení (v kontrolovaném období se jednalo o 1 518 žadatelů, tedy cca 8 % z cca 18 500 uzavřených úvěrových smluv) docházelo na ostatních produktech poskytovaných účastníkem řízení v interním systému Homer k technické chybě při replikaci dat týkajících se započítávání revolvingových úvěrů do MLS. Účastník řízení do výpočtu MLS započítával nesprávnou výši splátky úvěru daného žadatele o Kamali úvěr z důvodu využití výše čerpání revolvingového úvěru namísto výše jeho úvěrového rámce, resp. stávající úvěr u účastníka řízení mohl být chybně vyhodnocen jako doplacený.

¹⁰⁶ Vycházející z nařízení Vlády ČR, kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro každý rok stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

¹⁰⁷ DPD = den po splatnosti splátky/celého úvěru.

¹⁰⁸ Dle sdělení účastníka řízení bylo v noci z 21. na 22.10.2021 nasazeno provizorní řešení k odstranění nesprávné replikace dat. Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_15.pdf*). Účastníka řízení následně upřesnila, že do ostrého provozu bylo technické řešení k odstranění chyby při replikaci dat nasazeno dne 24.10.2021. Přijato ČNB dne 6.12.2021 pod č. j. 2021/123866/CNB/650, (soubor *Dotaz.msg, RE ExternalDotaz.msg*).

145. U stávajících závazků žadatele ověřovaných z registru NRKI/BRKI, a to nesplátkových úvěrů, jako je kontokorentní úvěr a povolený/nepovolený debet na platebním účtu, nastavil účastník řízení v období od 28.11.2019 do 2.12.2020 způsob zohledňování těchto produktů ve výpočtu MLS tak, že na straně stávajících závazků žadatele zohledňoval 2 % z čerpání daného produktu (dle informace z NRKI/BRKI) v posledním měsíci (dle výpisu z NRKI/BRKI položka utilization1MAgo), přičemž v případě, že toto čerpání nebylo v registru NRKI/BRKI reportováno (účastník řízení neměl ve FICO Blaze odezvu na dotaz utilization1MAgo), nezohlednil ani systémově nastavená 2 % z čerpání daného produktu.
146. U stávajících závazků žadatele ověřovaných z registru NRKI/BRKI, a to konkrétně revolvingových produktů a kreditních karet (bez uvedení výše splátky) používal účastník řízení v období od 28.11.2019 do 14.10.2020 pro výpočet MLS v případě, že výše splátky nebyla známá (tj. nebyla do NRKI/BRKI reportována) splátku odpovídající součinu 4 % z vyčerpané částky úvěru, což u těch úvěrů, které nebyly čerpány, způsobilo, že do výpočtu MLS nebyly zahrnuty.
147. Více o ověřování závazků viz kapitola 3.2.5 Kontrolního protokolu.

Právní kvalifikace a hodnocení správního orgánu

148. Dle ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru zavede a udržuje postupy a pravidla, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Postupy a pravidla musí být přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru. Dle ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru postupy a pravidla podle odstavce 1 zahrnují pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele.
149. Účastník řízení je dále povinen v souladu s ustanovením § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel.
150. Dotčená ustanovení tak kladou požadavek jak na formální nastavení pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti ve vnitřních předpisech účastníka řízení, tak i na dodržení materiální podstaty dotčených povinností, tj. uplatňování nastavených pravidel a postupů, které vedou k naplňování požadavků ustanovení § 86 a násl. zákona o spotřebitelském úvěru.
151. Dle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 31.12.2023 poskytovatel spotřebitelského úvěru je povinen posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele. Úvěr může poskytovatel spotřebitelského úvěru poskytnout pouze tehdy, pokud z výsledků posouzení úvěruschopnosti nevyplynuly důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.
152. Z výše uvedených ustanovení jasně plyne, že se účastník řízení při posouzení úvěruschopnosti nemůže spolehnout na pouhá tvrzení spotřebitele o příjmech a výdajích, nýbrž tato tvrzení musí přiměřeným způsobem a s odbornou péčí ověřit.
153. Účastník řízení u produktu Kamali úvěr obdobně jako u produktu Flexibilní půjčka vycházel především z čestného prohlášení žadatele o úvěr ohledně velikosti jeho příjmů, příjmů ostatních členů domácnosti i výdajů. Ověření příjmů v případě Kamali úvěru prováděl pouze na kontrolním 5% vzorku nových žádostí o úvěr nebo pokud výše prohlášeného příjmu přesáhla limit příjmu dle věku a pohlaví.

154. Také výši žadatelem deklarovaných výdajů účastník řízení žádným způsobem neověřoval, pouze ji porovnával se statistickými daty, a to s normativně stanovenými hodnotami životního minima dle počtu členů domácnosti žadatele a normativními náklady na bydlení (vč. případných stávajících závazků).
155. Správní orgán tak má za prokázané, že, podobně jako v případě produktu Flexibilní půjčka, **účastník řízení u produktu Kamali úvěr nezavedl a neuplatňoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele tak, aby byla přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, což dokládají skutečnosti uvedené shora, z nichž vyplývají zejména následující závěry:**
156. **Účastník řízení zavedl a uplatňoval pravidla, na jejichž základě ověřoval existenci a výši příjmu spotřebitele jen u náhodně vybraného 5% vzorku žádostí, nebo pokud výše prohlášeného příjmu přesáhla limit příjmu dle věku a pohlaví; v ostatních případech vycházel z hodnoty příjmu deklarovaného žadatelem v úvěrové žádosti. Zároveň do příjmů domácnosti žadatele o úvěr zahrnoval účastník řízení i deklarované příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by ověřil jejich existenci a skutečnou výši.**
157. **Účastník řízení zavedl a uplatňoval pravidla, která nevyžadovala řádné ověření výdajů spotřebitele, když umožňovala vycházet buď z informací deklarovaných spotřebitelem v úvěrové žádosti a/nebo normativně stanovených částek vycházejících zejména z životního minima a normativních nákladů na bydlení stanovených podle velikosti obce a násobených koeficientem 0,8.**
158. **Správní orgán tak má za prokázané, že účastník řízení v období ode dne 1.10.2020 do 31.1.2021 nezavedl a neudržoval přiměřená pravidla pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, čímž porušil ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru a dopustil se tak přestupku dle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru.**

b) Posouzení úvěruschopnosti jednotlivých spotřebitelů - výrok ii. b)

159. Účastník řízení doložil¹⁰⁹ přehled poskytnutých úvěrů Kamali za kontrolované období, v němž poskytl celkem 18 475 Kamali úvěrů. Z toho bylo 2 639 (14 %) prvních Kamali úvěrů v pořadí a 15 838 (86 %) opakovaných (následných) úvěrů. Za kontrolované období bylo poskytnuto 6 274 (34 %) Kamali úvěrů s dobou splatnosti 24 měsíců a 12 201 (66 %) Kamali úvěrů s dobou splatnosti 30 dnů.
160. Z tohoto přehledu byl správním orgánem vybrán vzorek 20 úvěrových případů (dále také „vzorek Kamali“) tak, aby byly zastoupeny obě varianty doby splatnosti Kamali úvěru, a to jak první, tak i opakované úvěry jednoho spotřebitele.

Tabulka: Vzorek Kamali

	Identifikační číslo smlouvy	Datum uzavření smlouvy	Jméno a příjmení žadatele (věk ke dni uzavření úvěrové smlouvy)	Limit prohlášené výše příjmu dle účastníka řízení v Kč ³²⁶	Výše příjmu deklarovaná v úvěrové žádosti v Kč
1.	██████	1.10.2020	██████ (33)	103 366	30 000
2.	██████	1.10.2020	██████ (18)	57 338	7 000

¹⁰⁹ Přijato ČNB dne 1.4.2021 pod č. j. 2021/036309/CNB/650, (soubor *Priloha_c_1.xls*).

164. Správní orgán ověřil účastníkem řízení nastavené postupy pro dokládání příjmu pro účely posouzení úvěruschopnosti u všech žadatelů ze vzorku Kamali a zjistil, že v žádném úvěrovém případě výše příjmu žadatele o úvěr, kterou prohlásil v úvěrové žádosti, nepřekročila limit pro výši příjmu dle věku a pohlaví, od něhož účastník řízení doložení příjmů žadatele vyžaduje.

Manuální prověrky a doložení příjmů žadatele o úvěr

165. Správní orgán zjistil, že manuální posouzení úvěrové žádosti (manuální prověrka) bylo účastníkem řízení využito v 10 případech ze vzorku Kamali¹¹⁵, a to z důvodu naplnění požadavků AML zákona.
166. Ve všech 10 případech manuálního posouzení úvěrové žádosti si účastník řízení vyžádal občanský průkaz a v pěti případech také výpis z bankovního účtu. Doložené výpisy z bankovního účtu byly účastníkem řízení využity ke kontrole, zda jméno, příjmení a číslo bankovního účtu žadatele o úvěr souhlasí s údaji uvedenými v žádosti o úvěr, a nikoliv k ověření příjmů žadatele o úvěr. Účastník řízení předložení těchto výpisů z bankovního účtu požadoval z důvodu naplnění požadavků AML zákona a nikoliv z důvodu posouzení úvěruschopnosti.
167. Účastník řízení v žádosti o Kamali úvěr systémově nezjišťuje od žadatele o úvěr, který má příjem ze závislé činnosti, identifikační údaje o jeho zaměstnavateli.
168. **Správní orgán shrnuje, že do hodnocení úvěruschopnosti zahrnul účastník řízení ve všech 20 úvěrových případech ze vzorku Kamali příjmy, které žadatel o úvěr deklaroval v žádosti o úvěr, aniž by ověřil jejich existenci a skutečnou výši.**

Příjmy ostatních členů domácnosti

169. Účastník řízení sdělil¹¹⁶, že neověřuje příjmy ostatních členů domácnosti, které žadatel prohlásí do úvěrové žádosti. Účastník řízení má systémově nastaveno zahrnutí příjmu ostatních členů domácnosti do výpočtu MLS domácnosti, který spolu s příjmem žadatele o úvěr tvoří příjmovou položku, od níž účastníka řízení odečítá výdaje domácnosti a stávající závazky domácnosti.
170. Ze vzorku Kamali bylo zjištěno, že příjem ostatních členů domácnosti byl v úvěrové žádosti prohlášen celkem ve 12 případech¹¹⁷ a byl bez ověření existence a výše takového příjmu následně zahrnut do výpočtu MLS domácnosti, čímž mohlo dojít k nadhodnocení příjmové stránky rozpočtu žadatele o úvěr v účastníkem řízení nastaveném procesu posouzení jeho schopnosti splácet úvěr.
171. **Do příjmů domácnosti žadatele o úvěr byly zahrnovány příjmy ostatních členů domácnosti, aniž by byla ověřena existence těchto příjmů a zjištěna jejich skutečná výše, což bylo prokázáno ve 12 případech ze vzorku Kamali.**

Ověření výdajů žadatele

172. Správní orgán zjistil¹¹⁸, že výše výdajů 9 žadatelů¹¹⁹ o první úvěr ze vzorku Kamali byla

¹¹⁵ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Kamali:

¹¹⁶ Prijato ČNB dne 8.11.2021 pod č. j. 2021/114071/CNB/650, (soubor *Postupy posuzovani uveruschopnosti Kamali rev HC rev CNB rev2 HC rev2 CNB rev3 HC.doc*).

117 Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Kamali:

¹¹⁸ Prijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor *Priloha_c_1_vzorek_tabulka.xls*).

¹¹⁹ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Kamali: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor Priloha c_1 vzorek tabulka.xls).

od žadatele o úvěr zjištěna jednou souhrnnou částkou¹²⁰, případně obsahující i prohlášenou výši měsíčních splátek stávajících úvěrů žadatele i ostatních členů domácnosti (je-li to v daném úvěrovém případě relevantní), a to v jednom společném poli *Výdaje domácnosti*¹²¹.

173. Dále správní orgán zjistil, že i u zbylých 11¹²² úvěrových případů ze vzorku Kamali (jedná se o opakované Kamali úvěry) byly výdaje žadatele za celou domácnost o úvěr souhrnně uvedeny v poli *Výdaje domácnosti*¹²³, rovněž spolu s případnými splátkami stávajících závazků žadatele a ostatních členů domácnosti. Stávající závazky žadatele u jiných poskytovatelů úvěrů byly u opakovaných úvěrů uváděny i v samostatném poli *Vaše měsíční splátky*¹²⁴, ani to ale neumožnilo účastníkovi řízení řádně zjistit a následně ověřit všechny jednotlivé složky výdajů žadatele, resp. jeho domácnosti.

Porovnávání deklarovaných výdajů žadatele s normativními náklady

174. Účastník řízení vychází¹²⁵ z presumpce, že konkrétní výši výdajů nelze u každého žadatele o úvěr spolehlivě ověřit prostřednictvím písemných dokladů, proto primárně nepožaduje po žadateli doklady, na jejichž základě by mohla ověřit výši jednotlivých složek skutečných pravidelných měsíčních nákladů tvořících výdajovou stranu rozpočtu žadatele.
175. Účastník řízení sdělil¹²⁶, že samostatně nezjišťuje od žadatele o úvěr výši výdajů na bydlení, neboť tato je v žádosti o úvěr součástí souhrnného pole *Výdaje domácnosti*. Účastník řízení místo skutečných výdajů na bydlení zjištěných a ověřených z podkladů dodaných primárně od žadatele o úvěr využívá normativní náklady na bydlení dle velikosti obce (počtu obyvatel) a počtu členů domácnosti. Tyto výdaje násobí koeficientem 0,8.
176. Účastník řízení v rámci výpočtu MLS žadatele při stanovení výdajů vychází z částky životního minima žadatele, případně vyživovaných dětí (a, je-li to relevantní, zohledňuje i splátky stávajících závazků žadatele ověřené v registru NRKI/BRKI, resp. zjištěné z interních údajů, které jsou známy účastníkovi řízení v okamžiku provedení výpočtu MLS). Oproti tomu, v rámci výpočtu MLS domácnosti účastník řízení porovnává¹²⁷ prohlášenou

¹²⁰ Ze souhrnných údajů nelze zjistit jaká část je tvořena výdaji na bydlení, osobními výdaji žadatele a dalšími výdaji za domácnost a jaká část je tvořena případnými splátkami stávajících závazků žadatele a rovněž ostatních členů domácnosti. Tyto informace tak nelze jednotlivě ověřit a vyhodnotit jejich reálnost.

¹²¹ Popis pole *Výdaje domácnosti* zobrazující se žadateli o úvěr v úvěrové žádosti vyplňované online je tento: „Zajímají nás pravidelné měsíční výdaje za celou domácnost, do kterých započítejte veškeré výdaje na bydlení, jídlo, zdravotní péči, splátky Vaše a ostatních členů domácnosti a cestovné do zaměstnání nebo místa podnikání“

¹²² Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Kamali: [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor *Priloha_c_1_vzorek_tabulka.xls*).

¹²³ Dle sdělení účastníka řízení platí, že informace k obsahu pole „*Výdaje domácnosti*“ v úvěrové žádosti „jsou shodné v případě první i opakované půjčky, tj. hodnota má obsahovat výdaje včetně splátek žadatele s tím, že u opakované půjčky je navíc požadováno samostatně také uvedení výše splátek“. Přijato ČNB dne 16.11.2021 pod č. j. 2021/117500/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_18.pdf*).

¹²⁴ Popis tohoto pole je následující: „Uved'te Vaše pravidelné měsíční splátky úvěrů. Jaká je celková výše všech Vašich splátek dalších půjček u jiných společností?“. Přijato ČNB dne 1.6.2021 pod č. j. 2021/056387/CNB/650, (soubor *screenshots_Kamali_opakovany_uver.pdf*).

¹²⁵ Přijato ČNB dne 8.11.2021 pod č. j. 2021/114071/CNB/650, (soubor *Postupy_posuzovani_uveruschopnosti_Kamali_rev_HC_rev_CNB_rev2_HC_rev2_CNB_rev3_HC.doc*).

¹²⁶ Přijato ČNB dne 8.11.2021 pod č. j. 2021/114071/CNB/650, (soubor *Postupy_posuzovani_uveruschopnosti_Kamali_rev_HC_rev_CNB_rev2_HC_rev2_CNB_rev3_HC.doc*).

¹²⁷ V rámci výpočtu MLS domácnosti má účastník řízení nastaven systémový postup, kdy porovnává a bere vyšší z hodnot a to buď **minimální uvěřitelné výdaje domácnosti**, což je statistický údaj obsahující součet životních minim členů domácnosti, očekávané minimální náklady na bydlení stanovené účastníkem řízení normativně pevně daným výpočtem založeným na statistických datech publikovaných Českým statistickým úřadem a Ministerstvem práce a sociálních věcí, který vychází z počtu osob v domácnosti, vč. vyživovaných dětí a velikosti obce, a splátky žadatele zjištěné účastníkem řízení z NRKI/BRKI v případě, že jsou splněny podmínky účastníka řízení k ověření závazků v registru NRKI/BRKI a splátky úvěrů u účastníka řízení, které jsou porovnávány s prohlášenou výší závazků ze strany žadatele, přičemž do výpočtu vstupují buď ve výši deklarované žadatelem nebo ve výši zjištěné v NRKI/BRKI a u účastníka řízení, a to vždy vyšší z obou hodnot; **nebo celkové pravidelné měsíční výdaje celé domácnosti**, což je údaj deklarovaný žadatelem v rámci žádosti o úvěr obsahující pravidelné měsíční výdaje za celou domácnost, vč. výdajů domácnosti na bydlení, jídlo, zdravotní péči, splátek úvěrů žadatele a ostatních členů domácnosti, a cestovného do zaměstnání nebo místa podnikání, přijato ČNB dne 8.11.2021 pod č. j. 2021/114071/CNB/650, (soubor *Postupy_posuzovani_uveruschopnosti_Kamali_rev_HC_rev_CNB_rev2_HC_rev2_CNB_rev3_HC.doc*), a přijato ČNB dne 16.11.2021 pod č. j. 2021/117500/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_18.pdf*).

Tabulka: Ověření závazků žadatele o Kamali úvěr v registru NRKI/BRKI¹³⁷

Identifikační číslo smlouvy	Datum uzavření úvěrové smlouvy	Jméno a příjmení spotřebitele	Datum posledního náhledu do NRKI/BRKI, který účastník řízení využila při posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr	Pořadové číslo úvěru
██████████	1. 10. 2020	██████████	17. 8. 2020 ¹³⁸ dotaz nebyl proveden	5.
██████████	1. 10. 2020	██████████	30. 9. 2020 bez záznamu	1.
██████████	1. 10. 2020	██████████	1. 10. 2020	3.
██████████	2. 10. 2020	██████████	2. 10. 2020	1.
██████████	9. 10. 2020	██████████	4. 10. 2020	1.
██████████	19. 10. 2020	██████████	19. 10. 2020	2.
██████████	1. 11. 2020	██████████	1. 11. 2020	2.
██████████	2. 11. 2020	██████████	16. 10. 2020	3.
██████████	2. 11. 2020	██████████	2. 11. 2020	1.
██████████	1. 12. 2020	██████████	25. 8. 2020 ¹³⁹ aktuální dotaz nebyl proveden	5.
██████████	2. 12. 2020	██████████	1. 12. 2020	2.
██████████	2. 12. 2020	██████████	2. 12. 2020	3.
██████████	3. 12. 2020	██████████	3. 12. 2020	1.
██████████	4. 12. 2020	██████████	4. 12. 2020	4.
██████████	28. 12. 2020	██████████	28. 12. 2020 bez záznamu	1.
██████████	2. 1. 2021	██████████	28. 12. 2020	2.
██████████	2. 1. 2021	██████████	31. 12. 2020	1.
██████████	27. 1. 2021	██████████	27. 1. 2021	1.

¹³⁷ Pozn. správního orgánu: Správní orgán vycházel z informací poskytnutých účastníkem řízení prostřednictvím vyplněných tabulek. Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor *Priloha_c_1_vzorek_tabulka.xls*). Přijato ČNB dne 1. 4. 2021 pod č. j. 2021/036309/CNB/650, (soubor *Priloha_c_1.xls*).

¹³⁸ Účastníka řízení uvedl „Poslední zpráva z NRKI/BRKI, kterou účastník řízení využil k posouzení úvěruschopnosti, pochází z 17.8.2020 (z doby posouzení žádosti ██████████). Účastník řízení dokládá danou zprávu jako přílohu ██████████_Kamali_██████████_NRKI_1708202.doc.“ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č. j. 2021/102226/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_13.pdf*).

¹³⁹ Účastník řízení uvedl „Poslední zpráva z NRKI/BRKI, kterou Účastníka řízení využila k posouzení úvěruschopnosti, pochází z 25.8.2020 (z doby posouzení žádosti ██████████). Účastník řízení dokládá danou zprávu jako přílohu ██████████_Kamali_██████████_NRKI_25082020.doc.“ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č. j. 2021/102226/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_13.pdf*).

██████████	29. 1. 2021	██████████	19. 12. 2020 ¹⁴⁰ dotaz nebyl proveden	6.
██████████	31. 1. 2021	██████████	31. 1. 2021	1.

180. Z výše uvedené tabulky vyplývá, že účastník řízení v 19¹⁴¹ případech ze vzorku Kamali disponoval aktuálním náhledem do registru NRKI/BRKI.

181. Správní orgán zjistil, že v úvěrovém případě ██████████ (úvěrová smlouva ze dne 1.12.2020), kdy se jednalo o 5. úvěr v pořadí na částku 30 000 Kč, se splatností 24 měsíců nebyl účastníkem řízení proveden aktuální dotaz do registru NRKI/BRKI a současně nebyl doložen ani jiný doklad, z něhož by účastník řízení mohl ověřit existenci a výši případných závazků žadatele o úvěr, který do úvěrové žádosti prohlásil¹⁴², že závazky nemá. Účastník řízení sdělil¹⁴³, že pro posouzení úvěruschopnosti žadatele použil výpis z NRKI/BRKI ze dne 25.8.2020 k předcházejícímu úvěru u účastníka řízení (č. smlouvy ██████████), který obsahuje informaci, že žadatel nesplácel žádné stávající závazky.

182. V úvěrovém případě ██████████ účastník řízení nedisponoval výpisem z NRKI/BRKI za období bezprostředně předcházející podání žádosti o úvěr, ze kterého by mohl ověřit existenci a výši prohlášených závazků žadatele o úvěr, resp. informaci deklarovanou žadatelem, že žádné závazky nemá.

Započítávání závazků u opakovaných žádostí o úvěr splňujících podmínky účastníka řízení pro nedotazování se do registru NRKI/BRKI

183. Účastník řízení se v případě Kamali úvěru dotazuje do registru NRKI/BRKI vždy u 1., 2. a 3. žádosti a od 4. žádosti se dotazuje, pouze pokud platí alespoň jedna ze stanovených uvedených podmínek¹⁴⁴. Stejně tak platí, že účastníka řízení se nedotazuje do NRKI/BRKI v případě, že závazky žadatele byly ověřeny dotazem do tohoto registru při předchozí úvěrové žádosti/úvěrové smlouvě, pokud je takový výpis mladší 30 dnů. V tom případě pak účastníka řízení využívá informace z tohoto výpisu, který má k dispozici k předchozí žádosti.

184. Správní orgán prověřením opakovaných úvěrů ve vzorku Kamali zjistil, že celkem ve 4¹⁴⁵ případech se jednalo o žadatele o 4. a další úvěr v pořadí (viz tabulka *Ověření závazků žadatele o Kamali úvěr v registru NRKI/BRKI*). Z toho ve 3¹⁴⁶ případech nebyl dotaz do registru NRKI/BRKI ke dni podání žádosti o úvěr proveden, a to z důvodu splnění některé z výše zmíněných podmínek. Správní orgán vyzval účastníka řízení k předložení výpisů z NRKI/BRKI, kterými k datu schválení žádosti v těchto 3 úvěrových případech disponoval, včetně informace o datu pořízení těchto výpisů. Účastník řízení požadované výpisy z NRKI/BRKI předložil¹⁴⁷, přičemž sdělil¹⁴⁸, že tyto výpisy z NRKI/BRKI jsou „poslední zprávou z NRKI/BRKI, kterou účastník řízení využil k posouzení

¹⁴⁰ Účastníka řízení uvedl „poslední zpráva z NRKI/BRKI, kterou účastník řízení využil k posouzení úvěruschopnosti, pochází z 19.12.2020 (z doby posouzení žádosti ██████████). Účastník řízení dokládá danou zprávu jako přílohu ██████████_Kamali_██████████_NRKI_19122020.doc.“ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č.j. 2021/102226/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._13.pdf*).

¹⁴¹ Všechny úvěrové případy ze vzorku Kamali kromě úvěrového případu ██████████.

¹⁴² Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor *Priloha_c._1_vzorek_tabulka.xls*), sloupec K.

¹⁴³ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č. j. 2021/102226/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._13.pdf*).

¹⁴⁴ Od 4. a další žádosti o úvěr se dotaz do registru NRKI/BRKI uskuteční, pouze pokud platí alespoň jedna z níže uvedených podmínek: DPD na poslední půjčku > 0, risk grade > 0, splátky v NRKI z poslední žádosti jsou vyšší o 3 000 CZK a více než ty, které uvedl klient v žádosti nebo účastník řízení více než 1 rok neuskutečnil dotaz do NRKI.

¹⁴⁵ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Kamali: ██████████, ██████████ a ██████████.

¹⁴⁶ Jedná se o tyto úvěrové případy ze vzorku Kamali: ██████████.

¹⁴⁷ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č. j. 2021/102226/CNB/650, (soubory ██████████_Kamali_██████████_NRKI_17082020.pdf; ██████████_Kamali_██████████_NRKI_25082020.pdf; ██████████_Kamali_██████████_NRKI_19122020.pdf).

¹⁴⁸ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č. j. 2021/102226/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._13.pdf*).

úvěruschopnosti“ těchto žadatelů o úvěr.

185. U opakovaných žádostí, u nichž jsou splněny výše uvedené podmínky pro nedotazování do registru NRKI/BRKI a současně účastníka řízení nedisponuje výpisem z NRKI/BRKI mladším 30 dní, do výpočtu MLS vstupuje buď výše splátek žadatele z úvěrů poskytnutých účastníkem řízení, nebo výše celkových splátek žadatele uvedená v žádosti, a to ta z nich, která je vyšší.
186. Účastník řízení uvedl¹⁴⁹, že ve 2 níže uvedených úvěrových případech „opakovaných klientů, kteří splnili podmínku nedotazování do NRKI, (...) nevyužil aktuální výše reportovaných splátek úvěrů poskytnutých jiným poskytovatelem než účastníkem řízení“.
187. V úvěrovém případě [REDAKCE] (úvěrová smlouva ze dne 29.1.2021) se jedná o 6. úvěr v pořadí na 4 000 Kč se splatností 30 dnů. K tomuto úvěru nebyl účastníkem řízení proveden dotaz do registru NRKI/BRKI ke dni podání žádosti o úvěr a současně nebyl doložen ani jiný doklad, z něhož by účastník řízení mohl ověřit prohlášenou¹⁵⁰ výši stávajících závazků žadatele o úvěr ve výši 1 500 Kč ke dni podání žádosti o úvěr. Účastník řízení sdělil¹⁵¹, že pro posouzení úvěruschopnosti žadatele použil výpis z NRKI/BRKI ze dne 19.12.2020 k předcházejícímu úvěru u účastníka řízení (č. žádosti [REDAKCE]). Správní orgán z předloženého výpisu z NRKI/BRKI¹⁵² zjistil, že spotřebitel měl ke dni náhledu do tohoto úvěrového registru tyto úvěry¹⁵³ poskytnuté jinými poskytovateli spotřebitelského úvěru: osobní úvěr (27/06/2019) s měsíční splátkou 685 Kč, osobní úvěr (13/04/2018) s měsíční splátkou 1 438 Kč, hypoteční úvěr (04/07/2017) s měsíční splátkou 4 526 Kč, osobní úvěr (20/06/2018) s měsíční splátkou 977 Kč, osobní úvěr (11/01/2019) s měsíční splátkou 2 180 Kč, osobní úvěr (23/11/2017) s měsíční splátkou 2 718 Kč, kontokorentní úvěr (03/08/2018) s úvěrovým rámcem 15 000 Kč a s využitou (čerpanou) částkou 15 000 Kč, a úvěry od účastníka řízení: kreditní kartu splátkovou (04/04/2019) a kreditní kartu splátkovou (18/03/2019). Účastník řízení sdělil, že celková výše splátek u jím poskytnutých splátkových kreditních karet využítá pro výpočet obou typů MLS^{154,155} byla ve výši 2 855 Kč¹⁵⁶.
188. Účastník řízení uvedl¹⁵⁷: „(...) Jelikož jsou splátky úvěrů poskytnutých účastníkem řízení (napočteno ve výši 2855,3 Kč) vyšší než klientem v žádosti deklarovaná celková výše splátek (1500 Kč), použil účastník řízení pro výpočet MLS v prescoringu napočtenou hodnotu, a to jak pro MLS žadatele, tak pro MLS domácnosti.“
189. Jak je patrné z následujícího obrázku, účastník řízení v úvěrovém případě [REDAKCE] (žádost ze dne 28.1.2021) v rámci výpočtu MLS žadatele/domácnosti použil na straně závazků v pre-scoringu vypočtenou částku 2 855 Kč zjištěnou z jeho interních systémů. Úvěry od jiných poskytovatelů spotřebitelského úvěru patrně z výpisu z NRKI/BRKI nezapočetl, ačkoliv disponoval výpisem pořízeným dne 19.12.2020 k předchozímu úvěru

¹⁴⁹ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._15.pdf*).

¹⁵⁰ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor *Priloha_c._1_vzorek_tabulka.xls*), sloupec K.

¹⁵¹ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č. j. 2021/102226/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._13.pdf*).

¹⁵² Pozn. správního orgánu: Na výpisu z BRKI/NRKI není uvedeno datum, kdy byl náhled do NRKI/BRKI uskutečněn.

¹⁵³ Pozn. správního orgánu: Použitá názvosloví úvěrových produktů kopíruje názvosloví používané provozovatelem registru NRKI/BRKI na výpisu z tohoto registru.

¹⁵⁴ Účastník řízení uvedl: „Ve vztahu ke splátkám úvěrů poskytnutých účastníkem řízení tento uvádí, že pro zahrnutí jejich výše do výpočtu nevychází z hodnot reportovaných do NRKI/BRKI, ale z údajů, které jsou jí známy v okamžiku provedení nápočtu (...). Účastník řízení vychází z aktuálních dat v interních systémech Účastníka řízení.“ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._15.pdf*).

¹⁵⁵ Účastník řízení dále upřesnil, že „se nejedná o aktuální reálnou výši splátky, nýbrž o výši splátky využitou pro výpočet obou typů MLS, jak účastník řízení uvedl v odpovědi na dotaz č.1 v odpovědi na výzvu č. 15.“ Přijato ČNB dne 16.11.2021 pod č. j. 2021/117500/CNB/650, soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._18.pdf*.

¹⁵⁶ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor *Priloha_c._1_vzorek_tabulka_doplneni_MLS_Kamali_sloupec_HC_v_nrki.xls*).

¹⁵⁷ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._15.pdf*).

u účastníka řízení, z něhož bylo patrné, že výše závazků od jiných poskytovatelů spotřebitelského úvěru činila minimálně 12 524 Kč.

Obrázek: Z výpočtu MLS u úvěrového případu ze vzorku Kamali – [redacted]¹⁵⁸

data o výši splátky využité kontrolovanou osobou z NRKI/BRKI a interních záznamů	
na dalších úvěrech Kontrolované osoby	2855,3
uvedené v NRKI/BRKI mimo úvěrů Kontrolované osoby	0,0

190. V úvěrovém případě [redacted] (úvěrová smlouva ze dne 1. 10. 2020) se jedná o 5. úvěr v pořadí na 15 000 Kč, se splatností 30 dnů. K tomuto úvěru nebyl proveden účastníkem řízení dotaz do registru NRKI/BRKI ke dni podání žádosti a současně nebyl doložen ani jiný doklad, z něhož by účastník řízení mohl ověřit prohlášenou¹⁵⁹ výši stávajících závazků žadatele o úvěr ve výši 4 500 Kč ke dni podání úvěrové žádosti. Účastník řízení sdělil¹⁶⁰, že pro posouzení úvěruschopnosti žadatele použil výpis z NRKI/BRKI ze dne 17.8.2020 k předcházejícímu úvěru u účastníka řízení (č. smlouvy [redacted]). Správní orgán z předloženého výpisu z NRKI/BRKI¹⁶¹ zjistil, že spotřebitel měl ke dni náhledu do tohoto úvěrového registru osobní úvěr (11/06/2020) s měsíční splátkou 4 664 Kč a osobní úvěr (03/07/2020) s měsíční splátkou 1 160 Kč, oba od jiných poskytovatelů spotřebitelského úvěru.¹⁶² Celková výše měsíčních splátek tedy byla 5 824 Kč.
191. Účastník řízení uvedl¹⁶³: „(...) splátky úvěrů poskytnutých účastníkem řízení jsou ve výši 0 Kč, klientem v žádosti deklarovaná celková výše splátek je 4500 Kč. Účastník řízení tak pro výpočet MLS v prescoringu použil klientem deklarovanou, a to jak pro MLS žadatele, tak pro MLS domácnosti.“
192. Účastník řízení v úvěrovém případě [redacted] započítal na straně závazků v rámci výpočtu MLS žadatele/domácnosti v pre-scoringu toliko částku deklarovanou žadatelem v žádosti o úvěr ve výši 4 500 Kč (žádost ze dne 30.9.2020), ačkoliv měl k dispozici výpis z NRKI/BRKI pořízený dne 17.8.2020 k předchozí žádosti o úvěr, z něhož byly patrné splátky úvěrů ve výši 5 824 Kč od jiných poskytovatelů spotřebitelského úvěru.
193. Správní orgán tedy zjistil, že účastník řízení, v důsledku systémového nastavení FICO Blaze v úvěrových případech [redacted] a [redacted], zohlednil ve výpočtu MLS žadatele/domácnosti, pokud jde o závazky žadatele o úvěr, pouze vyšší ze dvou hodnot, kterou získal porovnáním
- výše splátek žadatele z úvěrů poskytnutých jím samotným a
 - výše splátek žadatele deklarovanou v žádosti.
194. Účastník řízení tedy nezohlednil výši splátek úvěrů reportovaných do NRKI/BRKI jinými poskytovateli spotřebitelského úvěru, ačkoliv měl k dispozici výpis z tohoto registru pořízený k předchozím žádostem o úvěr, z nichž byly tyto závazky patrné.

¹⁵⁸ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._15.pdf*).

¹⁵⁹ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor *Priloha_c._1_vzorek_tabulka.xls*), sloupec K.

¹⁶⁰ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č. j. 2021/102226/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._13.pdf*).

¹⁶¹ Pozn. správního orgánu: Na výpisu z BRKI/NRKI není uvedeno datum, kdy byl náhled do NRKI/BRKI uskutečněn.

¹⁶² Pozn. správního orgánu: Použité názvosloví úvěrových produktů kopíruje názvosloví používané provozovatelem registru NRKI/BRKI na výpisu z NRKI/BRKI.

¹⁶³ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c._15.pdf*).

Technická chyba při replikaci dat u revolvingových úvěrů poskytovaných účastníkem řízení

195. V úvěrovém případě [REDAKCE] (úvěrová smlouva ze dne 4.12.2020) správní orgán zjistil technickou chybu při replikaci dat u revolvingových úvěrů poskytovaných účastníkem řízení. V daném případě se jednalo o 4. úvěr v pořadí na částku 10 000 Kč se splatností 30 dní. Správní orgán z předloženého¹⁶⁴ výpisu z NRKI/BRKI¹⁶⁵ zjistil, že spotřebitel měl ke dni náhledu do tohoto úvěrového registru¹⁶⁶ spotřební úvěr (02/01/2020) s měsíční splátkou 2 493 Kč od jiného poskytovatele spotřebitelského úvěru a kreditní kartu splátkovou (24/04/2019) od účastníka řízení s úvěrovým rámcem 21 000 Kč (výše splátky využitá pro výpočet obou typů MLS byla 0 Kč¹⁶⁷).
196. Účastník řízení uvedl¹⁶⁸, že u úvěru z kreditní karty splátkové „byla v důsledku interní technické chyby při replikaci dat v databázové tabulce započítána nesprávná výše splátky, když úvěr byl vyhodnocen jako doplacený a splátka tak zahrnuta ve výši 0 Kč.“ Účastník řízení na výzvu správního orgánu upřesnil¹⁶⁹: „V důsledku této chyby tak účastník řízení nezhlednil poskytnutou Flexibilní půjčku s výší úvěrového rámce 21000 Kč a výší pravidelné měsíční splátky 1070 Kč účtované v případě aktivního využívání produktu, neboť s ohledem na dlouhodobou nečerpánost úvěru do výpočtu jako výše úvěrového rámce vstoupila hodnota 0 Kč. Účastník řízení měl správně započítat splátku ve výši 1070 Kč a výsledný MLS by tedy byl 13130 Kč. Klient žádal o 30 denní Kamali úvěr s jedinou splátkou ve výši 10677 Kč a rozhodnutí o schválení dané žádosti by bylo shodné i v případě neexistence zmiňované technické chyby.“
197. Správní orgán zjistil, že v případě úvěrového případu [REDAKCE] byl stávající úvěr u účastníka řízení chybně vyhodnocen jako doplacený a jeho splátka nebyla zahrnuta do výpočtu MLS žadatele/domácnosti.

Právní kvalifikace a hodnocení správního orgánu

198. Dle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 31.12.2023 má poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.
199. Dle ustanovení § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 31.12.2023 poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů.
200. Součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také vynaložení patričního úsilí, aby byly zjištěny, řádně zohledněny a doloženy všechny potřebné

¹⁶⁴ Přijato ČNB dne 16.7.2021 pod č. j. 2021/075944/CNB/650, (soubor *Priloha_c_18_[REDAKCE]_Kamali_NRKI.doc*).

¹⁶⁵ Pozn. správního orgánu: Na výpisu z BRKI/NRKI není uvedeno datum, kdy byl náhled do NRKI/BRKI uskutečněn.

Dle sdělení účastníka řízení byl náhled do NRKI/BRKI uskutečněn dne 4.12.2020.

¹⁶⁶ Pozn. správního orgánu: Použité názvosloví úvěrových produktů kopíruje názvosloví používané provozovatelem registru NRKI/BRKI na výpisu z NRKI/BRKI.

¹⁶⁷ Jak vyplývá z předložené tabulky, účastník řízení využil pro výpočet obou typů MLS výši splátky z interních systémů účastníka řízení ve výši 0 Kč. Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor

Priloha_c_1_vzorek_tabulka_doplneni_MLS_Kamali_sloupec_HC_v_nrki.xls)

¹⁶⁸ Přijato ČNB dne 1.10.2021 pod č. j. 2021/102226/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_13.pdf*).

¹⁶⁹ Přijato ČNB dne 22.10.2021 pod č. j. 2021/109426/CNB/650, (soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_15.pdf*).

NRKI/BRKI a zároveň účastník řízení nedisponoval výpisem z NRKI/BRKI mladším 30 dní, zohlednil při výpočtu MLS žadatele/domácnosti pouze výši splátek žadatele z úvěrů poskytnutých účastníkem řízení, kterou porovnával s výší celkových splátek žadatele uvedenou v žádosti, z nichž vzal v potaz vyšší částku, a neprovedl tedy ověření závazků žadatele v registru NRKI/BRKI (ani jiným vhodným způsobem), resp. nezapočítal výši reportovaných splátek úvěrů jiných poskytovatelů, ačkoliv měl k dispozici aktuální výpisy z NRKI/BRKI pořízené k předchozím žádostem o úvěr, z nichž byly tyto závazky/splátky patrné;

- v úvěrovém případě [REDAKCE] ze vzorku Kamali při výpočtu MLS žadatele/domácnosti v důsledku technické chyby při replikaci dat započítal nesprávnou výši splátky, když byl stávající úvěr chybně vyhodnocen jako doplacený a splátka nebyla zahrnuta vůbec.
203. Správní orgán tak má za prokázané, že účastník řízení v období ode dne 1.10.2020 do 31.1.2021 u všech 20 případů ze vzorku Kamali poskytl spotřebitelské úvěry, aniž by před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru posoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od těchto spotřebitelů, čímž postupoval v rozporu s požadavky ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 31.12.2023 a dopustil se tak přestupku ve smyslu ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.

C

Sankce

204. Účastník řízení se shora popsányi jednáními dopustil přestupků podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru a podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) téhož zákona.
205. Za přestupek podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru lze uložit podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) téhož zákona pokutu až do výše 20 000 000 Kč. Za přestupek podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru lze uložit podle ustanovení § 148 odst. 2 písm. b) téhož zákona pokutu až do výše 20 000 000 Kč.
206. V souladu s ustanovením § 41 odst. 1 přestupkového zákona je sankce při projednání více přestupků téhož pachatele ve společném řízení ukládána podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější. Správní orgán tedy uloží pokutu za přestupek podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru. Porušení zákonem chráněného zájmu na řádném průběhu procesu posouzení úvěruschopnosti spotřebitele považuje správní orgán za závažnější než každé jednotlivé porušení posouzení úvěruschopnosti spotřebitele v konkrétních případech.
207. Ustanovení § 158 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že přestupky podle tohoto právního předpisu projednává Česká národní banka.
208. K možné liberaci účastníka řízení podle ustanovení § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že mu není známo, že by účastník řízení vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby přestupku zabránil.
209. Ustanovení § 35 přestupkového zákona umožňuje správnímu orgánu uložit za spáchání přestupku **správní trest** v podobě napomenutí, **pokuty**, zákazu činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty nebo zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Speciální úprava

v ustanovení § 46e odst. 2 zákona o České národní bance dále umožňuje správnímu orgánu takéž uložení opatření k nápravě nebo odejmutí oprávnění k činnosti podle příslušného právního předpisu.

210. Správní orgán při **určování druhu správního trestu** a jeho výměry přihlížel v souladu s ustanovením § 37 odst. 2 písm. a), c) a g) přestupkového zákona k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. Zmíněné ustanovení § 37 přestupkového zákona upravuje demonstrativní výčet faktorů, z nichž bylo možné vzhledem k charakteru přestupků uplatnit pouze výše jmenované.
211. Podle ustanovení § 38 přestupkového zákona je **povaha a závažnost** přestupku dána zejména: a) významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, b) významem a rozsahem následku přestupku, c) způsobem spáchání přestupku, d) okolnostmi spáchání přestupku, f) délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele a g) počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.
212. Pokud jde o **dotčené nebo ohrožené zájmy chráněné zákonem**, spácháním přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru byl ohrožen významný zájem chráněný zákonem na řádném průběhu procesu posouzení úvěruschopnosti spotřebitele a spolehlivosti jeho výsledku, resp. zájem klientů na tom, aby jim nebyl poskytnut spotřebitelský úvěr, který nebudou schopni splácet, a pouze se jím v konečném důsledku zhorší jejich celková finanční situace. Tento přestupek správní orgán hodnotí jako závažný, neboť jeho spácháním jsou prakticky popírány principy ochrany spotřebitele při uzavírání smlouvy o spotřebitelském úvěru.
213. Co se týče otázky **zavinění**, jedná se o delikty založené na objektivní odpovědnosti, a proto konkrétní zavinění není třeba zkoumat. Pokud jde o **účinek protiprávního jednání** účastníka řízení, k naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku zákazníků či nikoli. Vznik škody netvoří obligatorní znak skutkové podstaty těchto přestupků.
214. V případě **polehčujících okolností**, upravených v § 39 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že jako polehčující okolnost vzal správní orgán skutečnost, že s účastníkem řízení dopsud nebylo vedeno žádné řízení za přestupek v oblasti finančního trhu a účastník řízení nebyl za žádný přestupek trestán. Jako další polehčující okolnost vzal správní orgán účastníkem řízení předložený harmonogram nápravných opatření.
215. Správní orgán při určení výše pokuty přihlédl též ke skutečnosti, že v kontrolovaném období ode dne 1.10.2020 do 31.1.2021 poskytl účastník řízení 3 351 úvěrů Flexibilní půjčka a 19 468 žádostí o ně zamítl. Suma všech úvěrových rámců poskytnutých v kontrolovaném období byla cca 196 mil. Kč. Suma úroků zaplacených ke dni 15.3.2021 činila 6 738 401 Kč¹⁷².
216. U produktu Kamali úvěr účastník řízení poskytl v kontrolovaném období 18 475 těchto úvěrů a 25 422 žádostí o ně zamítl. Suma jistin poskytnutých úvěrů byla 196 211 000 Kč a suma celkových částek ke splacení byla 247 917 698 Kč. Na úrocích a poplatcích tedy spotřebitelé zaplatili 51 706 698 Kč.
217. Při stanovení výše pokuty správní orgán také zohlednil **majetkové poměry účastníka řízení** a jeho **finanční situaci**. Majetkové poměry účastníka řízení hodnotil správní orgán

¹⁷² Správní orgán upozorňuje, že ve vztahu k sumě poskytnutých úvěrových rámců je tato informace zavádějící, protože nemá informaci, kolik bylo skutečně čerpáno.

v kontextu zásady individualizace sankce. V roce 2020 účastník řízení dosáhl čistého obrátu za účetní období ve výši 1 614 470 000 Kč, zisku po zdanění 245 201 000 Kč a objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 10 357 583 tis. Kč.¹⁷³ V roce 2021 účastník řízení dosáhl zisku po zdanění 316 180 000 Kč a objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 11 138 112 tis. Kč.¹⁷⁴ V roce 2022 účastník řízení dosáhl zisku po zdanění 235 252 000 Kč a objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 13 869 709 tis. Kč.¹⁷⁵ Účastník řízení tak dlouhodobě vykazuje zisk nad rámec horní sazby pokuty, kterou mu je v souladu s § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru správní orgán oprávněn uložit. Správní orgán je proto toho názoru, že uložená výše pokuty nebude mít dopad do majetkové sféry účastníka řízení, aby byl znemožněn nebo ohrožen jeho další provoz. Z výše uvedených důvodů považuje správní orgán uloženou peněžitou pokutu ve výši 2 000 000 Kč za přiměřenou a odpovídající zjištěné situaci.

218. Správní orgán je toho názoru, že výše uvedeným postihem účastníka řízení bude naplněn účel sankce jak represivní, tj. postihnout účastníka řízení za spáchání přestupků, tak preventivní ve smyslu individuální prevence, tj. zabránit účastníkovi řízení v pokračování v jednání vedoucím ke spáchání přestupku do budoucna a přimět ho, aby se do budoucna podobného jednání vyvaroval, čímž lze předejít případnému vzniku škody na majetku spotřebitelů.

POUČENÍ

219. Proti tomuto příkazu lze podat odpor dle ustanovení § 150 odst. 3 správního řádu u sekce dohledu nad finančním trhem II České národní banky, se sídlem Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to do 8 dnů ode dne doručení tohoto příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a v řízení se pokračuje. Zpětvzetí odporu není přípustné. Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.
220. V případě podání odporu správní orgán poučuje účastníka řízení v souladu s § 80 odst. 2 přestupkového zákona o jeho právu požádat o konání ústního jednání. Správní orgán není návrhem účastníka řízení ve věci konání ústního jednání vázán a ústní jednání nařídí, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci, nebo pro uplatnění práv účastníka řízení.

prof. PhDr. Ing. Vladimír Tomšík, Ph.D.
ředitel sekce dohledu nad finančním trhem II
podepsáno elektronicky

Mgr. Luděk Pestr
pověřený řízením odboru správních řízení
a odbornosti na finančním trhu
podepsáno elektronicky

¹⁷³ Výroční zpráva za rok 2020.

¹⁷⁴ Výroční zpráva za rok 2021.

¹⁷⁵ Výroční zpráva za rok 2022.